

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEKSTİL VE MODA TASARIMI ANASANAT DALI
TEKSTİL VE MODA TASARIMI SANAT DALI

**1980' DEN GÜNÜMÜZE TEKNİK
ÖZELLİKLER DOĞRULTUSUNDA YENİ ERKEK
ILLUSTRASYONLARININ OLUŞTURULMASI**
Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan:
Pelin GÜNDOĞAN

İstanbul, 2016

T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEKSTİL VE MODA TASARIMI ANASANAT DALI
TEKSTİL VE MODA TASARIMI SANAT DALI

**1980' DEN GÜNÜMÜZE TEKNİK
ÖZELLİKLER DOĞRULTUSUNDA YENİ ERKEK
ILLUSTRASYONLARININ OLUŞTURULMASI**
Yüksek Lisans Tezi

Hazırlayan:
Pelin GÜNDOĞAN

Öğrenci No:
140783001

Danışman:
Prof. Dr. Hamdi ÜNAL

İstanbul, 2016

YEMİN METNİ

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “1980’ den Günümüze Teknik Özellikler Doğrultusunda Yeni Erkek Illustrasyonlarının Oluşturulması” başlıklı bu çalışmanın, bilimsel ahlak ve geleneklere uygun şekilde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım eserlerin tamamının kaynaklarda gösterildiğini ve çalışmamın içinde kullanıldıkları her yerde bunlara atıf yapıldığını belirtir ve bunu onurumla doğrularım. 23/09/2016

Pelin GÜNDOĞAN

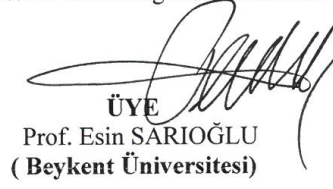
T.C.
BEYKENT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS SINAV TUTANAĞI

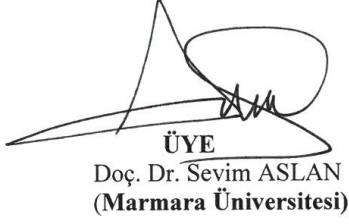
23 / 09 2016

Enstitümüz *Tekstil Tasarımı* Anasanat Dalı *Tekstil ve Moda Tasarımı* Programı Yüksek lisans öğrencilerinden **140783001** numaralı **Pelin GÜNDOĞAN**' ın "*Beykent Üniversitesi Lisansüstü Eğitim – Öğretim Yönetmeliği*"nin ilgili maddesine göre hazırlayarak, Enstitümüze teslim ettiği "**1980' den Günümüze Teknik Özellikler Doğrultusunda Yeni Erkek İllüstrasyonların Oluşturulması**" konulu tezini, Yönetim Kurulumuzun 06.09.2016 tarih ve 2016/35 sayılı toplantısında seçilen ve Taksim Yerleşkesinde toplanan biz jüri üyeleri huzurunda, ilgili yönetmeliğin (c) bendi gereğince (60.) dakika süre ile aday tarafından savunulmuş ve sonuçta adayın tezi hakkında ~~oyçokluğu/oybirliği~~ ile **Kabul/Red veya Düzeltme** kararı verilmiştir.

İşbu tutanak, 4 nüsha olarak hazırlanmış ve Enstitü Müdürlüğü'ne sunulmak üzere tarafımızdan düzenlenmiştir.

DANIŞMAN
Prof. Hamdi ÜNAL
(Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Prof. Esin SARIOĞLU
(Beykent Üniversitesi)

ÜYE
Doç. Dr. Şevim ASLAN
(Marmara Üniversitesi)

Adı Soyadı : Pelin GÜNDOĞAN
Danışmanı : Prof. Dr. Hamdi ÜNAL
Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans, 2016
Alanı : Tekstil ve Moda Tasarımı
Anahtar Kelimeler : İllüstrasyon, Erkek, Çizim Özellikleri.

ÖZ

1980' DEN GÜNÜMÜZE TEKNİK ÖZELLİKLER DOĞRULTUSUNDA YENİ ERKEK ILLUSTRASYONLARININ OLUŞTURULMASI

Moda sektöründe giysilerin tanımlanması için illüstrasyonlara başvurulur. İllüstratörler kendi stilleri doğrultusunda, yeni tasarımlar oluştururlar. Bu tezde, illüstrasyonun tanımı hakkında kısaca bilgi verilmiş, çizimde kullanılan malzeme ve boyama türlerinden bahsedilmiştir. Erkek illüstrasyonları oluşturulurken, yararlanılan çizim özellikleri ele alınmış, erkek figürünün oranları ve uzatımından bahsedilmiştir. 1980' den günümüze kadar çizilen, erkek illüstrasyonları incelenmiştir. Yorumlanan çizimler doğrultusunda, yeni erkek illüstrasyonları oluşturularak, kullanılan malzemeler açıklanmıştır.

Name and Surname : Pelin GÜNDOĞAN

Advisor : Prof. Dr. Hamdi ÜNAL

Type and Date : Master's Degree, 2016

Area : Textile and Fashion Design

Key Words : Illustration, Men, Specifications drawing

ABSTRACT

CREATING NEW MEN ILLUSTRATIONS IN ACCORDANCE WITH TECHNICAL FEATURES SINCE 1980

Illustrations are being used to describe of the clothing for the fashion sector. Illustrators create a new form of design in accordance with their style. In this thesis, you may find a brief information about the description of illustration, materials and coloring techniques that are used for drawing. You may also find information about any supportive technical drawings to build up a men illustration and men's figure proportion. Men illustration drawings were examined since 1980. In accordance with a summary of those drawings, new men illustrations were created and the materials that were used explained.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No.

ÖZ

ABSTRACT

ŞEKİLLER LİSTESİ v

1. GİRİŞ 1

1.1. Problem 1

1.2. Araştırmanın Amacı 1

1.3. Araştırmanın Yöntemi 1

1.4. Araştırmanın Problemi 1

1.5. Evren ve Örneklem 1

1.6. Varsayımlar 1

1.7. Kapsam ve Sınırlılıklar 2

1.8. Veri Toplama 2

1.9. Veri Analiz Teknikleri 2

2. MODA ILLUSTRASYONUNUN TANIMI 2

2.1. Moda İllüstrasyonunun ortaya çıkışı 3

2.2. Sanat ve Moda etkileşimi 5

2.2.1. Kübizm ve Moda 5

2.2.2. Gerçeküstçülük ve Moda 6

2.2.3. Fütürizm ve Moda 7

2.2.4. Konstrüktivizm ve Moda 8

3. MODA ILLUSTRASYONLARINDA KULLANILAN MALZEMELER VE YÖNTEMLER 8

3.1. Zemin Malzemeler 8

3.1.1. Kağıt 9

3.1.2. Fırçalar 10

3.1.3. Kalemler 11

3.2. Boyalar 13

3.2.1. Kuru Boya 14

3.2.2. Pastel Boya 14

3.2.3. Sulu Boya 16

3.2.4. Guaj Boya 17

3.2.5. Lavi.....	18
3.2.6. Akrilik Boya.....	18
4. TASARIM UNSURLARI VE İLKELERİ	20
4.1. Tasarım Unsurları.....	20
4.1.1. Çizgi.....	20
4.1.1.1. Kontür.....	21
4.1.2. Doku.....	22
4.1.3. Şekil.....	23
4.1.4. Renk.....	23
4.1.5. Değer.....	26
4.2. Tasarım İlkeleri.....	27
4.2.1. Bütünlük.....	27
4.2.2. Farklılık.....	27
4.2.3. Vurgu.....	27
4.2.4. Denge.....	28
4.2.5. Zıtlık.....	29
5. ERKEK ILLUSTRASYONUNDA ÇİZİM TEKNİKLERİ	30
5.1. Erkek İllüstrasyon Çiziminin Temelleri.....	30
5.2. Erkek Figüründe Oranlar.....	33
5.3. Erkek Figüründe Uzatım	35
5.4. Çizimde Anatominin Önemi.....	37
6. 1980' DEN GÜNÜMÜZE ERKEK ILLUSTRASYONLARI	39
6.1. Serbest İllüstrasyonlar.....	39
6.2. Tamamlanmış İllüstrasyonlar	40
6.3. Tamamlanmamış İllüstrasyonlar	41
6.4. 1980 Erkek İllüstrasyonları	42
6.5. 1990 Erkek İllüstrasyonları	49
6.6. 2000- 2015 Erkek İllüstrasyonları.....	57
7. KİŞİSEL ERKEK ILLUSTRASYONLARIM.....	74
8.SONUÇ.....	119
KAYNAKÇA.....	122

ŞEKİLLER LİSTESİ

Sayfa No.

Şekil 1. Charles Frederick Worth.....	5
Şekil 2. The Little Black Dress	6
Şekil 3. Elsa Schiaparelli İstakoz Elbise	7
Şekil 4. Profesyonel Sulu Boya Tabaka Kağıt.....	9
Şekil 5. Fırça Çeşitleri	10
Şekil 6. Kalem Çeşitleri	11
Şekil 7. Rapido Kalem Uçları	12
Şekil 8. İnce Uçlu Keçeli Kalemler	13
Şekil 9. Kuru Boya Kalemleri.....	14
Şekil 10. Pastel Boya Kalemleri	15
Şekil 11. Suluboya	16
Şekil 12. Guaj Boya	18
Şekil 13. Akrilik Boya	19
Şekil 14. Çizgi Türleri	20
Şekil 15. Kontür Örneği.....	21
Şekil 16. Doğal Doku Örneği.....	22
Şekil 17. Geometrik Şekiller.....	23
Şekil 18. Ana ve Ara Renkler	25
Şekil 19. Sıcak ve Soğuk Renkler.....	26
Şekil 20. Diogenes and Alexander the Great, vurgu	28
Şekil 21. Simetrik Denge	29
Şekil 22. Asimetrik Denge.....	29
Şekil 23. Zıtlık	30
Şekil 24. Erkek ve Kadın Figürü Arasındaki Farklar.....	31
Şekil 25. Erkek ve Kadın Figürü Arasındaki Farklar.....	32
Şekil 26. Erkek Figüründe Oranlar	34
Şekil 27. Erkek Figüründe Uzatım.....	36
Şekil 28. Erkek Figürü Çizim Aşamaları	38
Şekil 29. Serbest İllüstrasyon Örneği.....	39
Şekil 30. Tamamlanmış İllüstrasyon Örneği	40
Şekil 31. Tamamlanmamış İllüstrasyon Örneği.....	41
Şekil 32. Illustration for Dermeuil published in Atlas Magazine, 1983	42
Şekil 33. Illustration for Dermeuil published in Atlas Magazine, 1982	44
Şekil 34. Illustration for the house of dormeuil, 1983	46
Şekil 35. Illustration for the house of dormeuil, 1985	48
Şekil 36. Mens Illustration, 1990.....	50
Şekil 37. Rakursi duruşlar.....	52
Şekil 38. Bil Donovan, Urban Guy, 1998.....	54
Şekil 39. Bil Donovan, 1999.....	56

Şekil 40. Bil Donovan Illustration, 2000	58
Şekil 41. Bil Donovan Ev Hipster, 2000.....	60
Şekil 42. Meriav Shaul Illustration, 2004	62
Şekil 43. Elena Lavdovskaya Konstantinovna, 2005.....	63
Şekil 44. Elena Lavdovskaya Konstantinovna, 2005.....	64
Şekil 45. Emily Allen Old Boy, 2006	66
Şekil 46. Wahid Ahmadyar (Shirt) 2006	67
Şekil 47. Wahid Ahmadyar (Bomber) 2006	68
Şekil 48. By JAA DESIGN.....	70
Şekil 49. Aitor Throup 2015 Illustration.....	71
Şekil 50. Aitor Throup Illustration.....	72
Şekil 51. Men Illustration Wonders of Wool.....	73
Şekil 53. Man Illüstration	75
Şekil 54. Man Illüstration	76
Şekil 55. Man Illüstration	77
Şekil 56. Man Illüstration	78
Şekil 57. Man ıllustration.....	79
Şekil 58. Man Illüstration	80
Şekil 59. Man Illüstration	81
Şekil 60. Man Illüstration	82
Şekil 61. Man Illüstration	83
Şekil 62. Man Illüstration	84
Şekil 63. Man Illüstration	85
Şekil 64. Man Illüstration	85
Şekil 65. Man Illüstration	85
Şekil 66. Man Illüstration	85
Şekil 67. Man Illüstration	85
Şekil 68. Man Illüstration	85
Şekil 69. Man Illüstration	85
Şekil 70. Man Illüstration	85
Şekil 71. Man Illüstration	85
Şekil 72. Man Illüstration	85
Şekil 73. Man Illüstration	85
Şekil 74. Man Illüstration	85
Şekil 75. Man Illüstration	85
Şekil 76. Man Illüstration	85
Şekil 77. Man Illüstration	85
Şekil 78. Man Illüstration.....	85
Şekil 79. Man Illüstration	85
Şekil 80. Man Illüstration	85
Şekil 81. Man Illüstration	85
Şekil 82. Man Illüstration	85
Şekil 83. Man Illüstration	85

Şekil 84. Man Illüstration	85
Şekil 85. Man Illüstration	85
Şekil 86. Man Illüstration	85
Şekil 87. Man Illüstration	85
Şekil 88. Man Illüstration	85
Şekil 89. Man Illüstration	85
Şekil 90. Man Illüstration	85
Şekil 91. Man Illüstration	85
Şekil 92. Man Illüstration	85
Şekil 93. Man Illüstration	85
Şekil 94. Man Illüstration	85
Şekil 95. Man Illüstration	85

1. GİRİŞ

1.1. Problem

1980’ den günümüze, erkek giysi tasarımlarında kullanılan ve yeni oluşturulan illüstrasyonların teknik özellikleri nelerdir?

1.2. Araştırmanın Amacı

1980’ den günümüze kadar kullanılan, erkek illüstrasyonlarının teknik özellikleri incelenerek, yeni erkek illüstrasyonları oluşturmaktır.

1.3. Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın problemi ve amacı doğrultusunda belirtilen soruya cevap bulmak amacıyla nitel araştırma çalışması yapılmıştır. Çünkü nitel araştırma genellikle nicelik, kapsam, yoğunluk veya frekans terimleriyle kesin bir şekilde sınınamayan ve ölçülemeyen süreçlerde uygulanmaktadır.

1.4. Araştırmanın Problemi

Araştırmanın problemi olarak 1980’ den günümüze erkek giysi tasarımlarında kullanılan ve yeni oluşturulan illüstrasyonların teknik özelliklerinin neler olduğu sorusuna cevap aranmıştır.

1.5. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni, Erkek İllüstrasyon Teknikleri; örneklem ise 1980’ den günümüze Erkek İllüstrasyon Teknikleri’ dir. Bu örneklem doğrultusunda yeni erkek illüstrasyonları oluşturulmuştur.

1.6. Varsayımlar

Bu araştırmada 1980’ den günümüze erkek giyiminde kullanılan illüstrasyonların teknik özelliklerinin ve incelenen kaynakların 1980’ li yıllardan günümüze, erkek illüstrasyonlarındaki teknik özelliklerinin yıllar arasında farklılık gösterdiği varsayılmıştır. Bu farklılıklar ele alınarak yeni erkek illüstrasyonları oluşturulmuştur.

1.7. Kapsam ve Sınırlılıklar

Araştırmanın konusu 1980' den günümüze erkek illüstrasyonları ile sınırlandırılmıştır.

1.8. Veri Toplama

Bu araştırmanın literatür bilgilerine ve verilerine; kaynak kitaplar, ansiklopediler, makale, dergi, tez ve internet taramaları yapılarak ulaşılmıştır.

1.9. Veri Analiz Teknikleri

Bu çalışmada, betimsel araştırma yönteminin bir tekniği olan doküman analizi ile araştırma kapsamında incelenmiş olan kaynak kitaplar, ansiklopediler, makale, dergi, tez ve internet taramalarındaki 1980' den günümüze erkek illüstrasyonlarının teknik özellikleri incelenerek araştırma sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu sonuçlar doğrultusunda uygulama yapılarak yeni erkek illüstrasyonları oluşturulmuş, teknik özellikleri açıklanmıştır.

2. MODA ILLUSTRASYONUNUN TANIMI

Moda illüstrasyonu; yapılan tasarımı ön plana çıkarmak ya da vurgulamak amacıyla yapılan resimlemedir.

Uçar' a (2012) göre;

*Moda illüstrasyonları, başarılı bir “imaj” yaratmak için, düşlemi ve abartıyı kullanılmaktadır. İllüstratör, abartılacak ya da adanacak stil detaylarını, ideal vücut ölçülerini ve vücuda göre uygun kumaşın nasıl olacağını bilmek zorundadır. İyi bir moda illüstratörü giyilecek olan elbiseyi zihinde canlandırarak tüketiciye cesaret verir. Bu bir imaj yaratma sorunudur ve düştten geçen şeylerde yalnızca illüstrasyonu çizilerek gerçekleşir. Burada da moda illüstratörü, estetik kaygılarla tasarladığı elbiseyi, bir bayan figürü, erkek ya da çocuk figürü üzerinde canlandırarak izleyici kitlesine yardımcı olur.*¹

¹ UÇAR, N. N. (2012). *İllüstrasyon ve Moda*,Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hazırlanmış Yer: Haliç Sosyal Bilimler Enstitüsü,İstanbul.

İllüstratörler, yapılan yeni bir tasarımın daha dikkat çekmesi, alıcıyı etkilemesi ve satışı artırması için illüstrasyonları stilize ederek çalışmaktadırlar. Bu nedenle moda figürleri her zaman normal insan figüründen daha incedir. Çünkü tasarımlar genellikle zayıf kadınlara yakıştırılmakta, onların üzerinde dikkat çekmektedir. Bu yüzden defilelerde ince kadınlar kullanılır. İllüstratörler de alıcının görmek isteyeceği vücut özelliklerini iyi bildiklerinden, yaptıkları çizimlerde figürler olması gereken gibi değil, herkesin görmek isteyeceği gibi çizilmektedir. Figür dışında kumaşın özelliğini yansıtmak, boyamalarda ayrıntıya girmek dikkati çeken unsurlardandır.

Moda illüstrasyonunda, el ile çizimin yanı sıra, bilgisayarlı çizim de yaygın olarak kullanılmaktadır. Bilgisayarlı çizimde en çok kullanılan programlar: Adobe Illustrator, Corel Draw ve Macromedia Freehand gibi vektör tabanlı programlardır. İllüstratörler bu programları çizim yapmanın yanı sıra, el ile çizdiklerini bilgisayara aktararak farklı efektler eklemek için kullanmaktadır.

2.1. Moda İllüstrasyonunun Ortaya çıkışı

İllüstrasyonun ilk çıkışı mağara duvarlarındaki resimlemeler olduğu bilinmektedir. Sanat tarihçileri ise illüstrasyonun çıkışından söz ederken, resimli kitapların çıkış tarihini başlangıç olarak kabul etmektedirler.

En eski Türk illüstrasyonları ise minyatürlerdir. Anlatmak, açıklamak amacıyla çizilen minyatürler genellikle saray yaşantısını, saray düğünlerini, padişah ya da hükümdarın ve ailesinin yaşantısını, dini inanışını, adetlerini, gelenek ve göreneklerini vb. yapıldıkları çağa ait pek çok konu hakkında bilgi vermektedirler.²

1900 yılında moda illüstrasyonu ileriye bakmak yerine bir önceki yüzyılların stillerini kullanmıştır. Varlıklı okuyucular yerine moda bilincine sahip olmayanlara yardımcı olacak dikiş hakkında bilgiler veren dergiler çıkartılmıştır. Bu dergilerde

² SARI Nihan, 2006, Çocuk Kitapları İllüstrasyonları Üzerine Bir Araştırma Ve Bir Örnekleme, İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim Öğretmenliği Programı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, s.23.

yer alan modacıların tasarımları, illüstratörlere çizdirilmiştir. Dergilerde yer alan illüstrasyonlar kadınlara giysi tarifi konusunda yardımcı olmuştur.

Türkiye’de 19. Yüzyıldan itibaren batı etkisinin arttığı bilinmektedir. Ancak bir süre sonra Türkiye’de moda kavramı üretim sürecinden çok taklit edilerek sürdürülmüştür. 20. Yüzyıl başlarında ise marka yaratımı ve hazır giyim süreçleri henüz gelişmemiş, bu doğrultuda moda illüstrasyonu kavramı da tanımlanmamıştır. 20. yüzyıldan önce çizilen figür özelliklerine bakıldığında gravür tekniğinin kullanıldığı,, ideal ölçülerde çizilen, sanatsal nitelik taşıyan ayrıntılı figürlere rastlanmaktadır.

Moda ve sanat olgusu 19. yüzyıldan günümüze birçok çalışmanın konusu olmuştur. Moda tasarımcıları bazen, kendilerini zanaatla uğraşan kişilerden ayırarak, sanatçı olarak tanımlamışlardır. Bazen de modern sanatın akımlarının içinde yer alarak bu akımların özellikleri doğrultusunda tasarımlar yapmışlardır.

19. yüzyıl sonu modern sanatın başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Sanayi devriminin ardından kentlere göç artmış, bu nedenle kentlerdeki nüfus denetlenemez hale gelmiştir. Bu hareketlenme moda alışkanlıkları ve estetik beğeniyi değiştirmiştir. Estetik beğenin değişmesinin bir diğer nedeni ise sanatçının tüccarla benzer konuma gelmesidir. Değişen dünyayı anlamaya çalışan sanatçı tipi; ne burjuva ne işçi sınıfına ait işsiz ve entelektüel sanatçı tipidir.

Sanatçı gibi moda tasarımcıları da benzer dönüşüm sürecindedir. Bu döneme kadar moda tasarımcısı kavramı kullanılmamıştır. Moda tasarımcısı olarak anılan ilk tasarımcı Charles Frederick Worth’ dır. Worth’ün diğer terzilerden farkı sezonluk giyim kavramını yaratması ve kıyafetleri canlı mankenler üstünde sergilemesi olmuştur.

Şekil 1. Charles Frederick Worth

Kaynak: <http://www.catwalkyourself.com/fashion-biographies/charles-frederick-worth/>

2.2. Sanat ve Moda Etkileşimi

19. yüzyılın sonlarında ve 20. Yüzyıl başlarında sanatçılar ve modacılar belirli bir değişim ve yenilik arayışı içerisine girmiştir. Bu doğrultuda moda ve sanat kimi zaman birbirini doğrudan etkilemiş, modern sanat akımları içindeki sanatçılar kıyafetleri ve kumaşları, sanat ortamında kullanmış ve moda tasarımcıları ve sanatçılar belirli işbirlikleri içerisine girmiştir.

19. yüzyılda modern sanat akımlarının ortaya çıkmasıyla moda ve sanat arasındaki etkileşim iki kategoride incelenebilir. Bunlardan birincisi tasarımcıların tasarımlarını çeşitli modern sanat akımlarına bağlı kalarak ürettiği tasarımlar, ikincisi ise moda tasarımcıları ve sanatçıların aynı ortamı paylaşarak yaptıkları tasarımlardır.

Moda ve sanat arasında doğrudan etkileşimin olduğu dört modern sanat akımı yer almaktadır. Bu sanat akımları: Kübizm, Gerçeküstücülük, Fütürizm ve Konstrüktivizmdir.

2.2.1. Kübizm ve Moda

Kübizm ve moda arasındaki etkileşime bakıldığında kübist sanatçılar dönemin gelişim ve değişimini tuval üzerinde yansıtırken, moda tasarımcıları da insan bedenini saran hacimler kullanmışlardır. Moda tasarımcıları, standart beden

ölçülerini kübist sanatçıların dünyaya bakışı doğrultusunda, temel kalıplar üzerinde geometrik düzenlemeler yapmışlardır.

Bu döneme özgü moda tasarımında ortaya çıkan en büyük yenilik, kişiye özel üretimin doğuşudur. Kübizm ve moda arasındaki ilişkisini ortaya koyan, ünlü tasarımcı Coco Chanel tarafından 1926 yılında tasarlanan “ küçük siyah elbise ” dir. Küçük siyah elbisenin kalıbı temel alınarak kollarında, yakasında ve etek boyunda sayısız değişiklik yapılabilir. Günümüz tasarımcılarından Christian Francis Roth, Ronaldus Shamask, Rei Kawakubo gibi tasarımcılar kübizmi kullanarak tasarım yapmaya devam etmektedir.

Şekil 2. The Little Black Dress

Kaynak: <http://www.fashiongonerogue.com/little-black-dresses-for-every-occasion/>

2.2.2. Gerçeküstücülük ve Moda

Gerçeküstücülük ve moda etkileşimi estetik bir etkileşim olmasının yanında gerçeküstücü sanatçılarla bazı moda tasarımcıları ortak eserler üretmişlerdir. Moda tasarımcısı Elsa Schiaparelli kariyeri boyunca gerçeküstücülük akımının içinde yer alarak, bu akım doğrultusunda tasarımlar yapmıştır.

Gerçeküstücü sanatçıların esin kaynağından birisi deniz ve deniz canlılarıdır. Salvador Dali ve Elsa Schiaparelli'nin 1937 yılında tasarladıkları “ Istakoz Elbise ” gerçeküstücü sanatçıların esin kaynağına güzel bir örnektir. Istakozun dışı sert içi yumuşak olması nedeniyle karşıtlık ve gizem anlamı taşımaktadır.

Şekil 3. Elsa Schiaparelli Istakoz Elbise

Kaynak: <http://modamot.blogspot.com.tr/2012/06/bir-zamanlar-modada-elsa-schiaparelli.html>

Gerçeküstücülük günümüzde tasarımcıların, tasarımlarını moda ve sanat arasında bir çizgide tutmasını sağlamaktadır. Günümüz tasarımcılarından Alexander McQueen, Karl Lagerfeld, Issey Miyake'nin tasarımlarında gerçeküstücülüğe rastlanmaktadır.

2.2.3. Fütürizm ve Moda

Fütürizm ve moda, fütürist sanatçıların amaçlarından biri olan dünyayı değiştirme konusunda bir araya gelmişlerdir. Fütüristler dünyayı değiştirme amacı ile sadece sanatla değil müzik, moda, mimari gibi alanlarla da ilgilenmişlerdir.

Fütüristlere göre kıyafet süsten ve gösteriştten arındırılarak rahatlık unsuru dikkate alınmalıdır. Modern kıyafet fütüristlere göre asimetrik kumaşlardan oluşmalıdır. Kıyafet tasarımında ise cam, alüminyum, metal gibi malzemeler kullanılmıştır.

Fütürizm akım olarak çok uzun devam etmese de sanat ve moda dünyasında etkileri görülmektedir. Emilio Pucci'nin geometrik şekillerden oluşan kıyafeti, Paco Rabanne'nın alüminyum ve metal gibi malzemelerle tasarladığı kıyafetleri fütürizm ve modaya en güzel örneklerdir.

2.2.4. Konstrüktivizm ve Moda

Konstrüktivist sanatçılar, fütürist sanatçılar gibi sanatın bir çok alanı ile ilgilenmişlerdir. Konstrüktivizm gündelik hayatı yeni görünümelerini oluşturma misyonu içinde kıyafet tasarımı büyük yer kaplamaktadır.

Sanatçı aynı doğrultuda üç tip kıyafet belirlemiştir. Bunlar kalıp temel alınarak iş koşullarına göre değişebilecek iş giysisi, cerrah ve pilotlar gibi özel işlerde çalışanların giyebileceği özel giysi ve sporcular için üretilecek olan spor giysisidir. Konstrüktivist sanatçılar kıyafet ve desen tasarımının yanında, tiyatro için sahne ve kostüm tasarımı da yapmışlardır.

Konstrüktivist sanatçılar, tasarımlarını büyük işçi kitleleri için seri üretim esaslarını benimsemiş, sanatı kitle için üretim yapılacak bir alan olarak görmüşlerdir.

3. MODA ILLUSTRASYONLARINDA KULLANILAN MALZEMELER VE YÖNTEMLER

3.1. Zemin Malzemeler

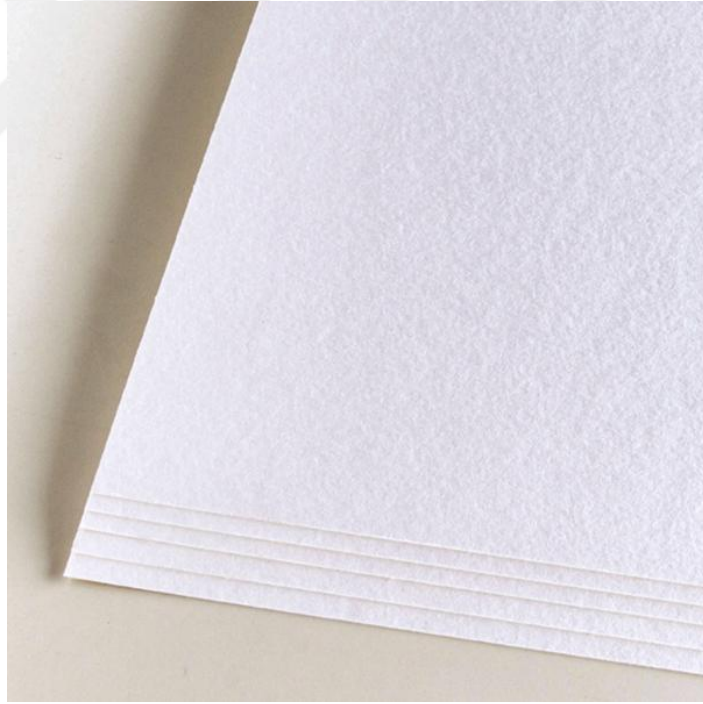
Tasarımcılar ortaya belirli bir ürün koyabilmek için renk ve desen oluşturmaktadırlar. Bu oluşum sürecinde farklı araçlardan yararlanılmaktadır. M.S. 4. yüzyıl sonrasında illüstrasyon stilleri önem kazanmış, kitabın ortaya çıkması kitap

resmini de beraberinde getirmiştir. Bu nedenle kitabın ilgi çekmesi için çalışmalar yapılmış, kolay anlaşılma dikkat çekme gibi özellikler önem kazanmıştır.

3.1.1. Kağıt

Hammaddesi ince bitki liflerinden oluşan, üzerinde baskı yapılmaya elverişli tabakaya kağıt denir.³

Kağıtların bir çok türü bulunmakla birlikte başarılı sonuçlar elde etmek için boyama yapılan kağıdın şeklinin bozulmaması, kıvrılmaması gerekmektedir. Bu nedenle yapılacak boyama tekniği seçildikten sonra tekniğe uygun gramajlı kağıtlar tercih edilmelidir. Su ile çalışılan boya tekniklerinde kağıdın gramajı büyük önem taşır. Gramajı düşük kağıt kullanılarak yapılan suluboya ile başarılı sonuçlar elde edilememekle birlikte, boya tekniği başarılı olsa da kağıt gramajı yeterli olmadığından kıvrılacak boyama belli olmayacaktır.

Şekil 4. Profesyonel Sulu Boya Tabaka Kağıt

Kaynak: (<https://www.ankasanat.com/Products/Sulu-Boya/Sulu-Boya-Blok-Defter-ve-Kagit/Profesyonel-Sulu-Boya-Tabaka-Kagit>,)

³ *Kağıt Nedir.* (2016, Mart 7). <http://www.pramat.com.tr/kategori/40/kağıt-nedir.html> adresinden alınmıştır.

3.1.2. Fırçalar

Fırçalar, yumuşak ve sert olmak üzere ikiye ayrılırlar. Islatıldığında kılları birbirinden ayrılmayan, tek uçta toplanarak koni biçimini alan fırça iyi bir fırçadır diyebiliriz.⁴

Fırçalar hızlı, akılcı çizgiler çizebilmemizde ve duygularımızı yansıtmamızda önemli bir malzemedir.⁵

Duyguları ortaya koymamıza yardımcı olan fırçalar, yapılacak çalışma doğrultusunda seçilmelidir. Fırçanın boyutu yapılan tekniğe göre değişiklik göstermektedir. Örneğin, suluboya çalışmalarında daha küçük numaralar tercih edilirken, yağlı boya çalışmalarında ise daha büyük fırçalar tercih edilmektedir.

Yunus Bircan'ın "Resimde Fırça Çeşitleri" videosundaki bilgiler doğrultusunda: Fırçalar yüzeyleri bakımından farklılık gösterirler.

Şekil 5. Fırça Çeşitleri

Kaynak: (<http://www.esefoglu.com/index.php?gtr=davincitextil>,)

⁴ UÇAR, N. N. (2012). *İllüstrasyon ve Moda, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Hazırlanıldığı Yer: Haliç Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

⁵ Fırça ile Çizmek. (2014). <http://www.resimhocasi.com/resimmalzemeleri.html> (7 Mart 2016)

Domuz kılından yapılan fırçalar: Öküz kılı, samur ve sentetik fırçalara göre daha sert yapıdadır. Domuz kılı daha dokulu ve daha geniş alan kullanılmak istendiğinde tercih edilen fırça türüdür.

Kesik yassı fırçalar: Boyayı yüzeyleri açısından daha kolay ve daha geniş yaymayı sağlar. Kesik fırça türünün samur, öküz kılı ve sentetik kıllardan yapılan çeşitleri bulunmaktadır.

Filbert (Kedi dili) fırçalar: Kesik ve yassı yapıya sahiptir. Fırçanın uçları incelttiği için dik kullanıldığında çizgi çizmekte kolaylık sağlarken, yan kullanıldığında ise boyayı yaymada kolaylık sağlar. Filbert fırçanın samur, öküz kılı, domuz kılı ve sentetik olanı mevcuttur.

Sentetik fırçalar da kendi içinde daha yumuşak daha sert olmak üzere ayrılmaktadır. En pahalı seri ise samur fırçalardır.⁶

3.1.3. Kalemler

Rapido, tarama ucu, keçeli kalem, kurşun kalem illüstrasyonlarda kolaylıkla kullanılabilir özelliktedirler.

Kalemler çizim araçları içinde temel malzemelerdir. Çeşit olarak çoktur. Yaptıkları işe göre sınıflandırılabilir.

Şekil 6. Kalem Çeşitleri

Kaynak: (<http://www.portreresim.com/2014/05/resim-icin-gerekli-malzemeler.html>,)

⁶ Resimde fırça çeşitleri.(2015).https://m.youtube.com/watch?v=Zx_aOFkO3Eo.(7 Mart 2016)

Kurşun Kalem ve türleri: Eskiz yapmakta kullanılır. Aslında her türlü kalem eskiz kalemi görevi yapabilir, ancak grafit madeninden yapılan kurşun kalem çeşitli sertlik ve çeşitle üretildiği için daha kullanışlıdır. Grafit yumuşak bir madendir. Katkı maddeleriyle sertleştirilerek numaralandırılır ve üretilir. Kurşun kalemler Uluslararası Standartlar Organizasyonu (ISO) içinde tüm kullananların anlayacağı kodlamalarla ifade edilmiştir. (H) serisi olarak üretilen kalemler sert, (B) serisi olarak üretilen kalemler ise yumuşak olarak adlandırılır. Sert kalemler şu şekilde sıralanabilir: H- 2H- 3H- 4H- 5H- 6H- 7H- 8H kodlu numaralar büyüdükçe kalemin sertlik özelliği artmaktadır. Yumuşak kalemler şu şekilde sıralanabilir: B- 2B- 3B- 4B- 5B- 6B- 7B- 8B kodlu numaralar büyüdükçe kalemin yumuşaklık özelliği artmaktadır.⁷

3.1.3.1. Rapido Kalem

Moda illüstrasyonunda daha yavaş çalışmaya uygun olduğu için, taslak çalışmalar dışında ayrıntılı boyamalarda kullanılan ve çeşitli renk skalasına sahip olan çizim kalemidir. Diğer tekniklerle birlikte kullanılabilen rapido kalemler tek başına da kullanılabilir. Farklı uç kalınlıklarına sahip olan bu kalemler, içindeki tüplerde mürekkep bulunduğu için uzun süre kullanılmadığında kurur. Bu nedenle temizliğine özen gösterilmelidir.

Şekil 7. Rapido Kalem Uçları

Kaynak: (<http://www.artysta.sklep.pl/pic/produkty/3504.jpg>,)

⁷Grafik tasarım tekniklerinde kullanılan araç ve gereçler.(2010). <http://www.grafikerler.net/grafik-tasarim-tekniklerinde-kullanilan-arac-ve-gerec-ler-t77857.html> (7 Mart 2016).

3.1.3.2. Keçeli Kalem

Çeşitli renk skalasına sahip olan keçeli kalemler, çabuk kuruması özelliğiyle moda illüstrasyonlarının çizim ve boyamalarında sıkça kullanılmaktadır. Diğer tekniklerle birlikte kullanılarak güçlü illüstrasyonlar elde edilebilir. Keçeli kalemlerin yuvarlak ve kesik uçlu olarak farklı çeşitleri bulunmaktadır. Bu uçlarla çizimde farklı etkiler yakalanabilir.

Şekil 8. İnce Uçlu Keçeli Kalemler

Kaynak : <http://tiendalaparada.puntaumbriaonline.es/tienda/rotuladores/rotulador-edding-1200-color/>

3.2. Boyalar

Renkli moda çizimleri ve illüstrasyonları için en çok kullanılan boya türleri suda çözülen suluboya ve guajdır. Suluboya yumuşak, ince renkler ve yarı saydam renk efektleri sunduğundan popüler olmaya devam etmektedir.⁸

Moda çizimi denildiğinde çizim ile birlikte kullanılan renkte aynı oranda önem taşır. Moda figürüne bakıldığında uygulanan boyanın açık koyu değerleri, tasarımı ön plana çıkartmaktadır. Farklı etkilere sahip olan boyalar değişik dokuların yakalanmasına olanak sağlamaktadır.

⁸ Hopkins, J. (2013). *Fashion Drawing* (B. Başoğlu, Çev.).İSTANBUL.

3.2.1. Kuru Boya

İllüstrasyon çalışmaları için pratik bir teknik olmakla birlikte ayrıntılı çalışmalarda kolaylık sağlamaktadır. Kuru boyalar kalem olarak ya da uçlar halinde satılmaktadır. Suda eriyebilen aquarel boya dediğimiz tipleri de mevcuttur. Suluboya etkisini yakalamak isteyenler aquarel boyaları tercih etmektedir. Kuru boya ve aquareller diğer boya teknikleriyle birlikte kullanılabilir.

Kuru boya ile çalışılırken başarılı sonuçlar elde etmek için öncelikle açık renk ile boyamaya başlanmalı, daha sonra orta tonlar tercih edilmeli, en son ise koyu tonlar kullanılmalıdır. Geniş renk skalasına sahip olan kuru boyalar moda illüstrasyonlarında tercih edilmektedir.

Şekil 9. Kuru Boya Kalemleri

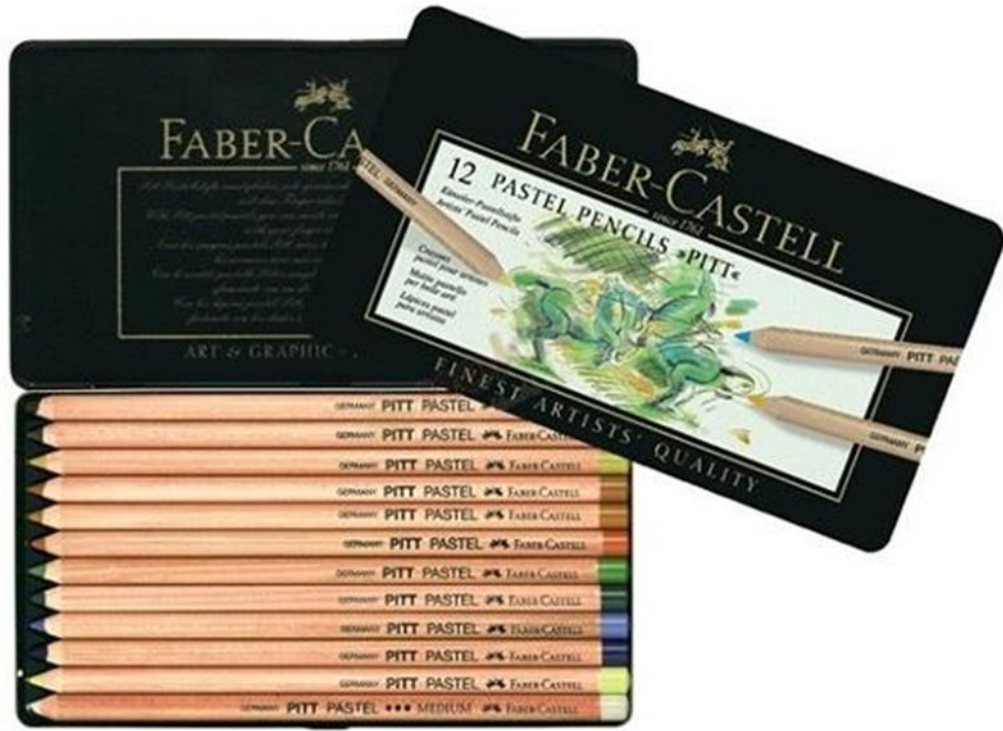
Kaynak: (<http://previews.123rf.com/images/cienpies/cienpies1304/cienpies130400044/18836165-Colorful-rainbow-pencil-happy-face-cartoon-illustration-layered-for-easy-manipulation-and-custom-col-Stock-Vector.jpg>,)

3.2.2. Pastel Boya

Pastel boya kuru çalışılan bir boyadır. Resimde hareketlilik ve canlılık sağlamaktadır. Renk yoğunluğu açısından, diğer boyalarda olmadığı kadar yoğunluğunun

olduğunu söyleyebiliriz. Teknik olarak bakıldığında soft pastel (kuru pastel) ve yağ bazlı pastel olmak üzere 2' ye ayrılmaktadır. Pastel boya ile çalışılırken kuru pastel-in, toz halinde izler bırakacağı için, kağıttan dökülme ihtimali göz önünde bulundurulmalıdır. Yağlı pastel de ise bu ihtimal toz pastele göre daha azdır.

Pastel boya tercih edilirken boya yapılacak kağıt büyük önem taşır. Dokulu kağıt tercih edildiğinde yapılan boyanın etkisi her zaman daha güçlü olacaktır. Boyamalarda tonlar arasında çok koyu renk kullanılmamak şartıyla karışımların yapılabilmesi söz konusudur. Fazla renk karıştırıldığında renkte kirlenme olacağı için iyi bir görünüm elde edilemeyecektir. Moda illüstrasyonu çizimlerinde, tasarımda farklı dokular elde etmek amacıyla tercih edilebilir.

Şekil 10. Pastel Boya Kalemleri

Kaynak: (<http://www.guven-sanat.com/faber-castell-pastel-pencils-pitt-pastel-set-12-renk>,)

3.2.3. Sulu Boya

Moda illüstrasyonunda en çok tercih edilen tekniktir. Sulu boya ile başarılı bir sonuç elde etmek için en önemli etken kağıdın kalitesi ve dokusudur. Bu nedenle suluboya çalışılırken emici ya da dokulu kağıtlar tercih edilmelidir.

Sulu boya tekniği hata kabul etmeyen bir teknik olmakla birlikte renkler üst üste geldiğinde kontrol edilmeli, şeffaflık ve ton değerlerinin kontrolü iyi ayarlanmalıdır. İyi ayarlanmazsa başarısız sonuçlar elde edilebilir. Bu doğrultuda su oranı arttıkça renk tonu açılan teknikte diğer tekniklerden farklı olarak, beyaz rengin görevini kağıt üstlenmektedir. Sulu boyada farklı tonlar elde edebilmek için renkler arasında karışım yapılabilir. Boyamada açık renkten koyuya doğru bir gidiş yolu izlenirse daha güçlü ve başarılı sonuçlar elde edilmektedir. Farklı boya teknikleriyle karıştırılabilir.

Şekil 11. Suluboya

Kaynak:(<http://suluboyaetkisi.blogspot.com.tr/2014/08/baz-suluboya-ureticileri-ve.html>,)

3.2.4. Guaj Boya

Guaj boya mat ve çabuk kuruyan yapıya sahiptir. Örtücü yapıya sahip bu boya türünde boyama yaparken rengin tonunu açmak için beyaz boya kullanılmaktadır. Renkler birbiriyle karıştırılarak farklı tonlar elde edilmekte, su oranı az kullanıldıkça daha mat renkler ortaya çıkmaktadır. Elde edilen ton kuruduktan sonra renk tonunda bir miktar solma gözlenmektedir. Moda illüstrasyonunda, mat bitirişler ve kapaticılık elde etmek için tercih edilebilir.

Guaj boya çalışmalarında kullanılan araç ve gereçler:

- Resim kağıdı: Kağıt biraz kalın olmalıdır. Kalınlık yapan boyalar kuruduktan sonra kağıdın kırışması ile çatlayıp dökülebilir.
- Boyalar: Tüp veya kavanoz içinde satılır.
- Fırçalar: Sulu boya fırçalarıyla veya yağlı boya fırçaları ile yapılabilir.
- Su kabı: Sulu boya resminde kullanılan ile aynı özellikleri taşıyabilir.

Guaj Boya Resim alışmalarının Yapılışı:

- Guaj boya ile yapılan resimlerde konu önceden kurşun kalem ile resim kağıdına çizilir.
- Sulu boyada olduğu gibi, renkler palete sıkılır ve istenilen renklerin karışımı burada yapılır.
- Renk karışımlarında iki veya üç renkten fazla kullanılmamalıdır.
- Zira çok rengin karışımı renk değerlerini azaltır ve grileştirir.
- Guaj boyaları inceltirken kıvamını iyi ayarlamak gerekir. Ne çok sulu, ne de çok koyu olmalıdır.
- alışmalar ilerledikçe bunun kıvamı daha iyi ayarlanacaktır.
- Hatalı boyanan kısım kurumadan düzeltilmelidir.
- Böyle durumda alttaki boya kurumuşsa temiz bir fırça ile sulandırıp sonra silmeliyiz.
- Silinen kısım kuruduktan sonra tekrar boyanmalıdır.⁹

⁹ <http://yazarlikyazilimi.meb.gov.tr/Materyal/agri/resim/renkli/guaj.html> (17 Haziran 2016)

Şekil 12. Guaj Boya

Kaynak: (http://yazarlikyazilimi.meb.gov.tr/Materyal/agri/resim/renkli/images/clip_image0010001.jpg,)

3.2.5. Lavi

Lavi tekniğinde tek renk kullanılmaktadır. Seçilen rengin, su kullanılarak farklı açıklık ve koyulukta değerler elde edilmesini sağlayan sulu boya türü diyebiliriz. Sulu boyada olduğu gibi su oranı azaltılarak matlık artırılabilir ya da su oranı artırılarak daha şeffaf sonuçlar elde edilebilir. Moda illüstrasyonunda tek rengin değerleriyle çalışmak isteyenler için uygun bir tekniktir diyebiliriz.

3.2.6. Akrilik Boya

İllüstratörler tarafından yaygın olarak kullanılan akrilik (polimer emülsiyon) boyalar, diğer su esaslı boyalara göre bazı üstünlüklere sahiptir: Çabuk kurur ve kurduğunda sudan etkilenmezler. Bu nedenle üzerine başka bir su esaslı boya ile

çalışabilir. Suluboya gibi saydam, guaj gibi örtücü ya da yağlıboya gibi kalın tabakalar halinde kullanılabilir. Akrilik boya, tüp ya da cam şişe içinde satılır.

Akrilik boyalar; fırça, spatula ya da doğrudan doğruya tüpten, her türlü yağsız yüzeye uygulanabilir. Kullanılan fırçalar, çalışmanın bitiminde bekletmeden yıkanmalıdır. Fırça üzerinde kuruyan akrilik boyayı temizlemek mümkün değildir. Akrilik boya, bol suyla ya da “polymer” adı verilen bağlayıcı maddelerle inceltilerek, suluboya gibi saydamlaştırılabilir.ⁱ

Moda İllüstrasyonu çizimlerinde boyut yakalamak için kat kat çalışılabilir. Aynı zamanda parlaklığı suluboya gibi olması nedeniyle farklı yerlerde şeffaf görünümler elde edilebilir. Diğer boyalara göre birçok şekilde kullanılabilen akrilik boyalar yakalanmak istenen etkiye göre farklı şekillerde kullanılabilir.

Şekil 13. Akrilik Boya

Kaynak: (<http://www.galatakirtasiye.com/detay/2281/pebeo-akrilik-boya-100-ml-2li-set.html>,)

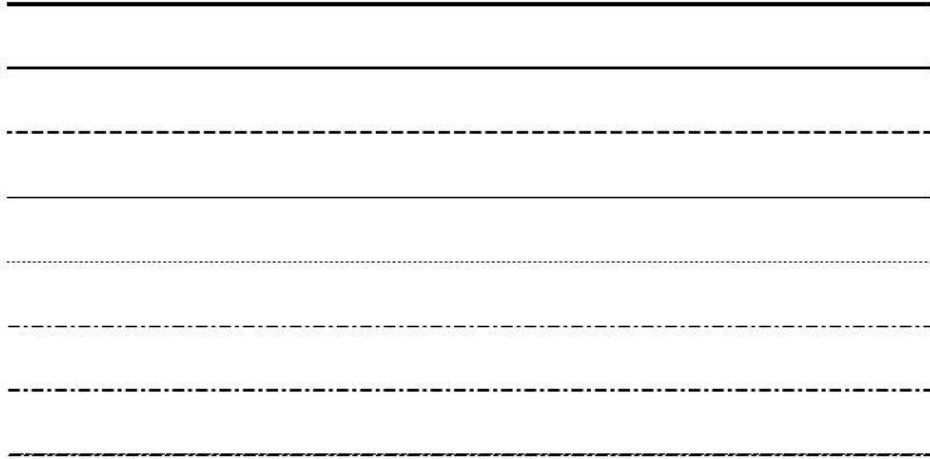
4. TASARIM UNSURLARI VE İLKELERİ

4.1. Tasarım Unsurları

4.1.1. Çizgi

Görsel ifadenin temeli çizgidir. Bir başka deyişle iki nokta arasındaki mesafe de diyebiliriz. Noktanın devamlı hareketi çizgiyi ortaya koyar. Çizgi düz, kesik, kalın, kıvrımlı ya da ince olabilir. Düz çizgiler kullanıldığında gözü aşağıya doğru çekerken, kıyafette kullanılan düz çizgiler ise uzunluk etkisi yaratır. Yatay çizgiler kullanıldığında daha kısa ve geniş görünüm ortaya çıkar. Kıyafette kullanılan yatay çizgiler ise dikkati vücuda çeker, giyen kişiyi olduğundan daha kısa ve geniş gösterir.

Dikey ve yatay çizgiler durağan bir görüntü oluştururken diyagonal çizgiler de hareket söz konusudur. Çizginin kullanılış biçimi karakteri ortaya koyar, açıklık ve koyuluk derecesi ise çizginin değerini belirler. Çizim yapılırken çizginin ton değeri iyi ayarlanmalı, ton değeri farklı kullanılmak istenirse aradaki geçişlere dikkat

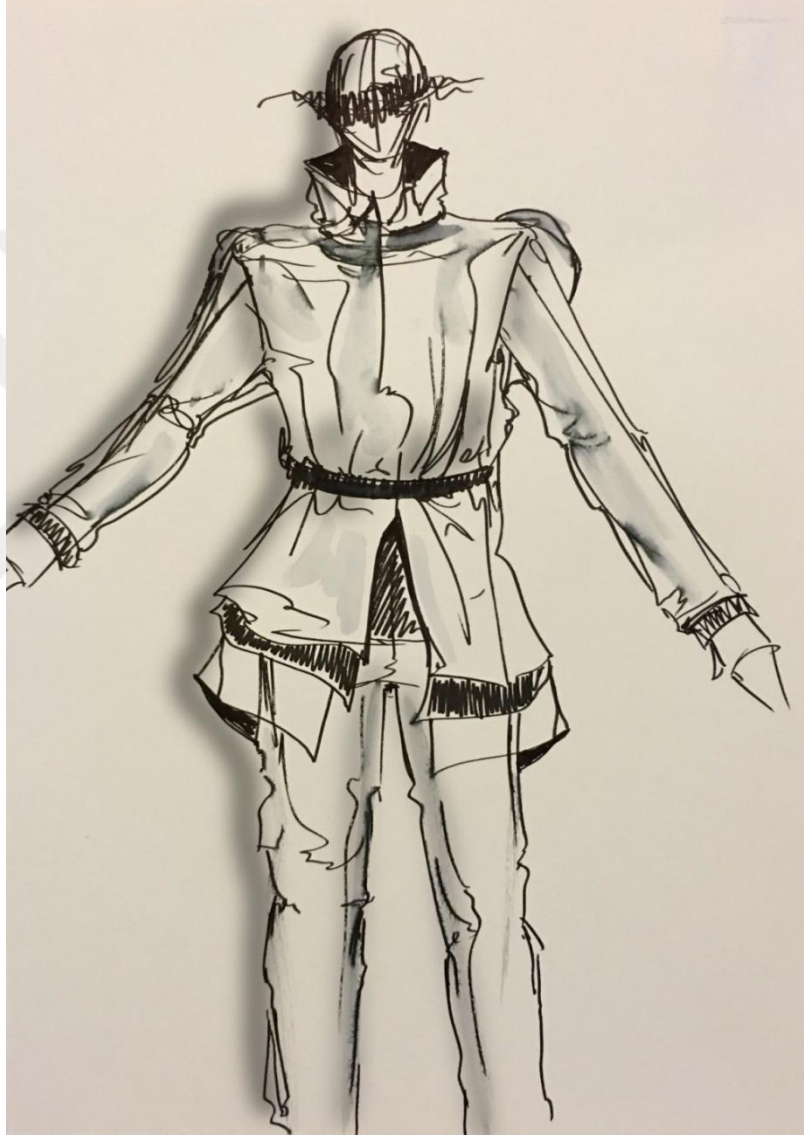
edilmelidir.

Şekil 14. Çizgi Türleri

Kaynak: <http://www.yedigun.com/cizgi-kalinliklari-turleri>

4.1.1.1. Kontür

Kontür dış hatları belirler. Formu çevreleyen kontürün tek ton ya da farklı tonda devam etmesi çizim yapan kişinin stiline göre farklılık gösterebilir. Moda illüstrasyonunda tasarımı ön plana çıkarmak ya da vurgulamak için kontürleme tercih edilmektedir.

Şekil 15. Kontür Örneği

Kaynak: 1980'den Günümüze Teknik özellikler Doğrultusunda Yeni Erkek İllüstrasyonlarının Oluşturulması.

4.1.2. Doku

Tüm nesneler etrafını saran dış yapıya sahiptir. Nesnelerin dış yapı özellikleri dokuyu oluşturmaktadır. Doku aynı zamanda yüzeyi oluşturduğu için yüzey değerlendirmesi de denilebilir. Tasarımcı, tasarımlarını ortaya koymadan önce doğada var olan birçok dokuyu inceleyebilir, tasarımlarına incelediği dokular ile yön verebilir.

Bir dokunun oluşması için pürüzlü bir yüzey ve ona uygun ışık gerekmektedir. Işığın doğru yönü, dokunun girinti ve çıkıntılarını meydana çıkaracağından dokuya karakter kazandıracaktır.

Sahip olunan yapılara göre dokular 2 gruba ayrılmaktadır. Bunlar, Doğal ve Yapay dokulardır. Doğal dokular: Doğada kendiliğinden var olan ağaç kabuğu, kaya, kozalak gibi nesnelerdir. Yapay dokular ise: Belirli maddeler kullanılarak ortaya çıkmış olan kumaş, cam, demir gibi ürünlerdir.

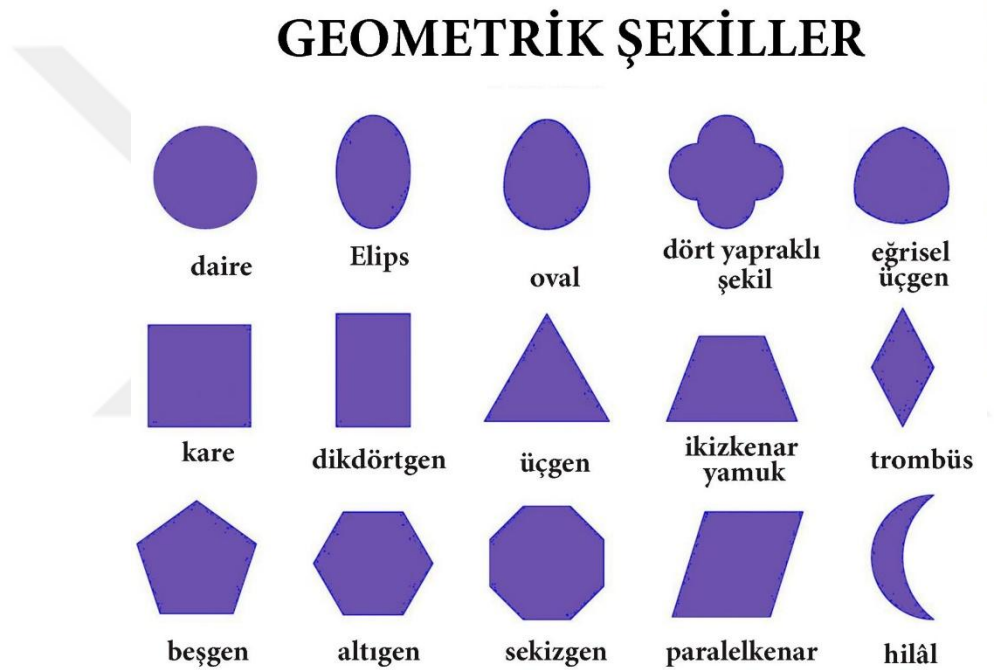

Şekil 16. Doğal Doku Örneği

Kaynak: <http://123hdwallpapers.com/nature-wooden-surface-wood-texture-pattern-trees-circle-dry-dead-trees.html>

4.1.3. Şekil

Çizgisel ögenin çevrelediği, kapalı bir alan olduğunu söyleyebiliriz. Şekil denildiğinde genişlik ve yüksekliği bulunan ancak derinliğe sahip olmayan iki boyutlu nesneler akla gelmektedir. Şekiller kendi aralarında ayrılmaktadır. Bunları gruba ayırmak gerekirse; Doğal ve geometrik şekiller olduğunu söyleyebiliriz. Farklı şekiller bir araya gelerek anlamlı bütün oluşturabilir. Moda figürü de belirli şekillerin bir araya getirilmesiyle oluşmaktadır.

Şekil 17. Geometrik Şekiller

Kaynak: <http://www.renkliwebim.com/wpcontent/uploads/2014/10/geometri-nedir.jpg>

4.1.4. Renk

17. yüzyılın bilginlerinden Isaac Newton güneş ışığını bir prizmadan geçirip beyaz bir perde üzerine yansıtır ve beyaz ışık demetinin kırılıp yansıdığı yedi renge ayrıştığını gözler. Newton' un gerçekleştirdiği bu deney cisimlerin bize değişik renklerde görünmesinin nedenini açıklar. Işık dalgaları herhangi bir yüzeye düştüğünde bunların bir bölümü yüzey tarafından yutulur, bir bölümü de geri döner,

bir başka deyişle yansır. İşte bu yutulan ışık rengi oluşturur. Her ışığın dalga boyu farklıdır ve bu farklılık da renkleri meydana getirir (Üner, 2010).

Bazı cisimler üzerine gelen ışığın tamamını aldığı için beyaz olarak görünmektedir. Tam tersi ışığı üzerine almadığı, yuttuğu durumlarda ise cisim siyah görünüm almaktadır. Renk skalasına bakıldığında siyah ve beyaz, renk olarak yer almamaktadır. Bunun nedeni; renk prizmasında her rengin beyazdan oluşması, siyahın ise ışığı yutmasından dolayı renk olarak kabul edilmemesidir.

Rengin çeşidi hangi rengi ele aldığımızı, rengin tonu ise ele alınan rengin tonal değerini bize gösterir. Tonal değer açık mavi, koyu mavi gibi tonun değerini belirtmek anlamına gelir. Rengin gücü ise o rengin çarpıcılığı ve şiddeti anlamındadır. Örneğin; Kırmızı şiddetli bir renk iken gri ise daha etkisiz bir renktir.

Ana Renkler: Doğada tek başına bulunabilen tonlardır. Aynı zamanda ara renklerin ortaya çıkmasını sağlarlar. Ana renkler: Kırmızı, mavi ve sarıdır.

Ara Renkler: Ana renklerin aralarında ikişerli şekilde karışması sonucu ara renkler ortaya çıkmaktadır. Bu karışımlardan bahsetmek gerekirse;

Sarı + Mavi = Yeşil

Kırmızı + Mavi = Mor

Sarı + Kırmızı = Turuncu

Ana Renkler

Ara Renkler

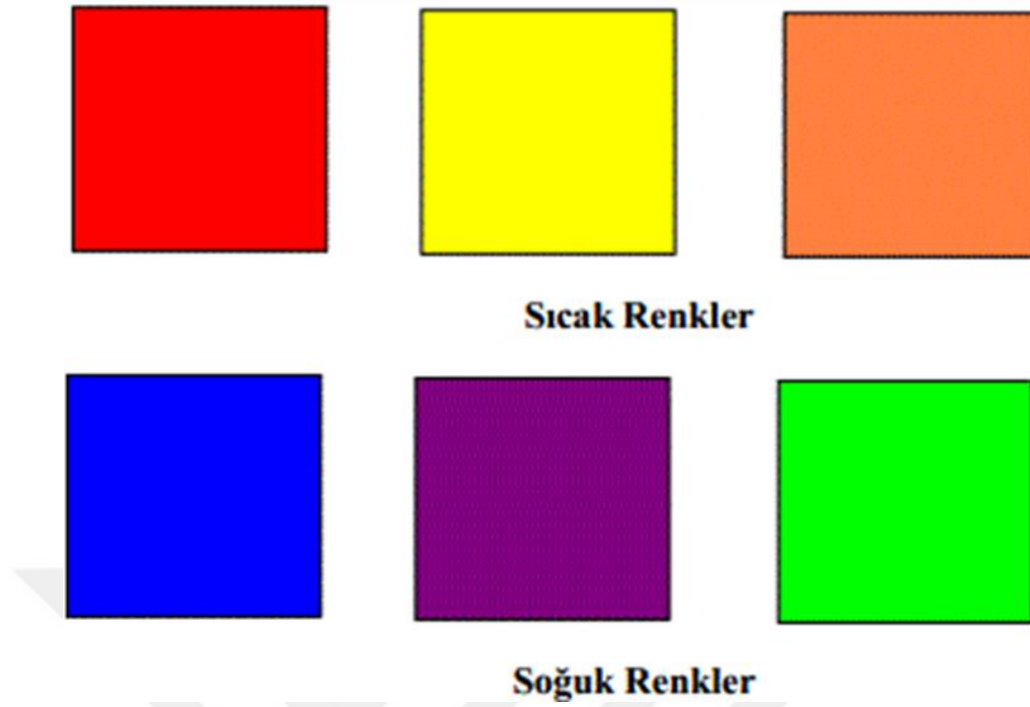

Şekil 18. Ana ve Ara Renkler

Kaynak: (<http://www.inploid.com/t/ana-renk-ve-ara-renk-nedir/46874/>,)

Sıcak ve Soğuk Renkler: Renkler kişilerin üzerindeki etkilerine ve şiddetlerine göre kendi aralarında sıcak ve soğuk renkler olarak ayrılmaktadır. Sıcak renkler denildiğinde; genellikle kırmızıda ateş, sarıda ışık, turuncu da ise güneş ışığı anımsanmaktadır. Psikolojik olarak sıcak renkler kişiye; canlılık, neşe gibi duygular kazandırır ve dikkati daha çabuk çeker. Soğuk renkler ise sıcak renklere göre dikkati daha az çekmekle birlikte Yeşil, Mavi, Mor' un kişi üzerindeki psikolojik etkisi: Durağanlık, hüzn, rahatlık ve dinginliktir diyebiliriz.

Moda illüstrasyonun da boyama yapılırken; sıcak ve soğuk renklerin kullanımına dikkat edilmelidir. Sadece sıcak renklerin hakim olduğu bir çalışma güçsüz kalacak, iyi bir sonuç elde edilemeyecektir. Sıcak ve soğuk renklerin dengesi iyi ayarlandığında başarılı çalışmalar ortaya çıkacaktır. Figürde sıcak renkler hakim ise arka planda soğuk renklere yer vermek, renklerin dengede olmasını sağlayacaktır.

Şekil 19. Sıcak ve Soğuk Renkler

Kaynak: (<http://bilgifili.com/renk-gruplari-nelerdir/>,)

4.1.5. Değer

Işığın oyunu olan değer, aynı zamanda ton adını da almaktadır. Ele alınan bir rengin şiddeti, tonun değerini ortaya çıkarmaktadır. Işığın gelme durumuna göre, nesnelerin üzerine ışığın yakın geldiği yerler açık değerdeyken, ışığın uzak geldiği yerler ise koyu değerdedir. Yapacağımız çalışma, ton değerlerini kullanmamıza göre şekillenecektir. Sert ve keskin görüntüler yakalamak için, çok açık ve çok koyu değerler ele alınarak kontrast (zıt) bir görüntü elde etmek mümkündür. Daha yumuşak bir görünüm yakalamak için ise değerler arasında geçiş yapılmalıdır. Bu değer tercihleri illüstratörün stiline göre farklılık göstermektedir.

4.2. Tasarım İlkeleri

4.2.1. Bütünlük

Bütünsellik kavramı, her parçanın bütünsel olarak anlam kazanmasıdır. Tasarımın anlam kazanması için görsel unsurlar akılcı bir şekilde bütünlük oluşturmalıdır. Bütünlüğün olmadığı çalışmalarda başarı elde etmek mümkün olmayacaktır. Çünkü bütünlük tasarımın en önemli ilkelerindendir. Tasarım unsurlarının (Çizgi, Şekil, Renk, Değer) doğru kullanımı tasarımda bütünlüğün yakalanmasını sağlamaktadır. Tasarımı gören kişi, öncelikle bütünsellik kavramı içinde tasarıma bakacak, daha sonra ayrıntıya odaklanacaktır. Burada bütünlüğü oluşturan tasarım unsurlarıdır.

4.2.2. Farklılık

Tasarımda bütünlük yakalandıktan sonra, farklılık arayışına girilmesi gerekir. Ortaya çıkan çalışmanın ilgi çekmesi ve beğenilmesi için farklı olması bütünlüğün tamamlayıcısıdır diyebiliriz. Yapılan tasarımın diğer çizimlerin önüne geçmesinde, farklılık durumu önem kazanır. Farklı olmayan bir tasarım sıkıcı ve donuk olacak, dikkat çekmeyecektir. Bu nedenle başarılı sonuçlar elde etmek için bütünlük ve farklılık arasında iyi bir denge kurulmalıdır.

4.2.3. Vurgu

Vurgu denildiğinde akla ilk olarak odak noktası gelmelidir. Önemli olan tasarımda odak noktasının nerde ve nasıl kullanılacağıdır. Tasarımcı ön plana çıkartacağı vurgu noktasına ve arka planda kalması gereken bölüme karar verdikten sonra bu iki bölüm arasında akılcı yöntemlerle çizgi ve renk, ton değerlerinden faydalanarak başarılı sonuçlar elde edilebilir. Vurguda dikkat edilmesi gereken tek nokta, her yer vurgulandığında odak noktasının anlamını yitirmesidir. Bu nedenle tek bir odak noktası seçilmelidir. Moda illüstrasyonlarında kıyafetin önemli kısmı vurgulanarak iyi sonuçlar elde edilebilir.

Şekil 20. *Diogenes and Alexander the Great, vurgu*

Kaynak: <http://classicalwisdom.com/category/author/>

4.2.4. Denge

Tasarımda görsel ağırlığın başarılı bir şekilde dağıtılmasıdır diyebiliriz. Yapılan çizimde yatay ve dikey eksen çizildiğinde dağılımda denge yakalanmalıdır.

Bir çalışma üzerinde dengesizlik hissediliyorsa, dengesizliği meydana getiren bölümler renk, ölçü, değer, aralık, yön vb. bakımlardan incelenerek dengenin kurulması sağlanır. Eğer bir düzenlemede dengesizlik göze batmıyorsa denge sağlanmış demektir. Genellikle denge iki türdür: Simetrik denge ve asimetrik denge.

Simetrik denge: Düşey veya eğik bir eksen üzerinde öğelerin aynen tekrar etmesinden oluşur. Tasarımda fazla ilgi uyandırmaz.

Asimetrik denge: Tasarımda farklı görsel ağırlıktaki öğelerin serbest tarzda yerleştirilmesiyle oluşturulur. Tasarımda ilgi çekiciliği, hareketliliği ve dinamizmi artırır.¹⁰

¹⁰ MEGEP Grafik ve Fotoğraf Alanı.(2007).
http://hbogm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/grafik/moduller/reklam_afisi.pdf (28 Nisan 2016).

Şekil 21. Simetrik Denge

Kaynak: <https://profesyoneldeklansor.wordpress.com/fotografta-kompozisyon/>

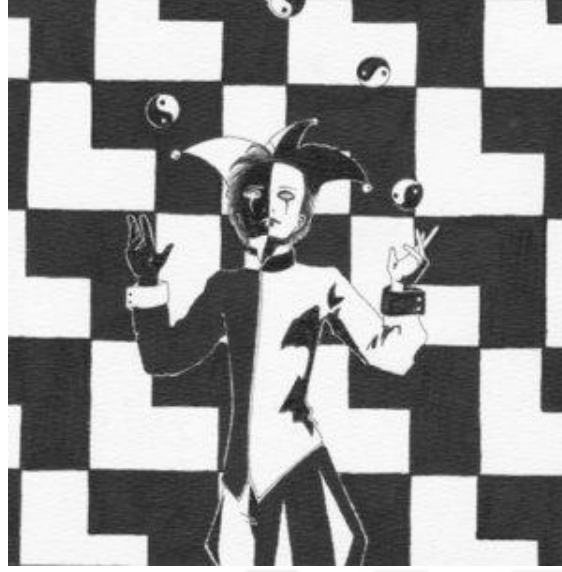

Şekil 22. Asimetrik Denge

Kaynak: http://ismek.ibb.gov.tr/ismek-el-sanatlari-kurslari/webedition/file/2013_hbo_program_modulleri/tasari_ilkeleri.pdf

4.2.5. Zıtlık

Tasarımda akıllıca kullanılan zıtlık iyi sonuçlar ortaya çıkmasını sağlar. Çizgiler, şekiller ve tonlar ile gerekli zıtlık yakalanabilir. Başarılı sonuçlar elde edilmesi için zıtlıkta denge yakalanmalıdır.

Şekil 23. Zıtlık

Kaynak: <http://foto.internetara.com/?a=zitlik&id=101492>

5. ERKEK ILLUSTRASYONUNDA ÇİZİM TEKNİKLERİ

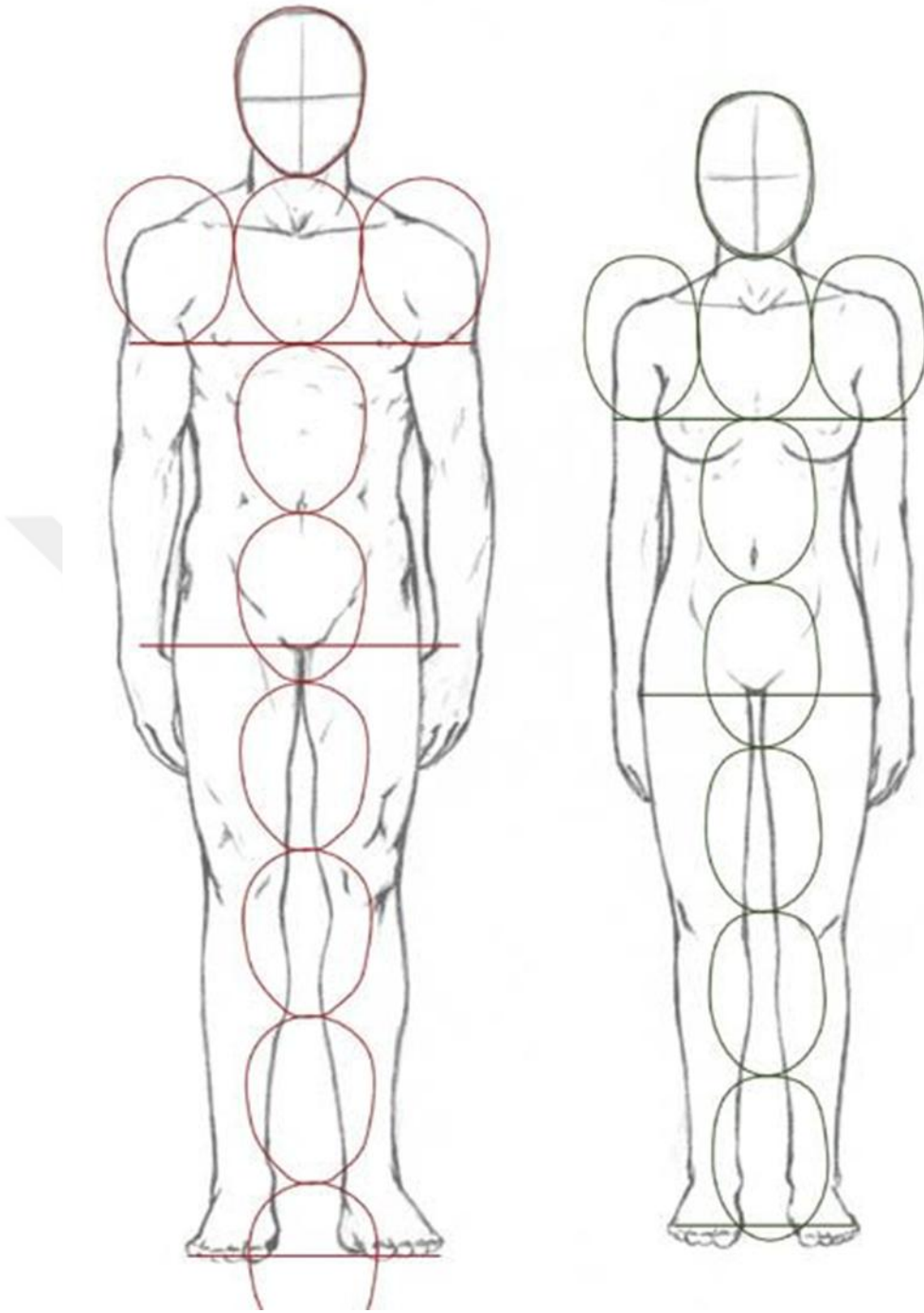
5.1. Erkek İllüstrasyon Çiziminin Temelleri

Figür: Çizimlerde kullanılan varlıkların biçimidir. İnsan ve hayvan, figüre en iyi örnektir.

Erkek moda figürü de kadın moda figürü gibi abartılıdır, her iki form da uzatılarak stilize edilmiştir. Bu nedenle figürler gerçeği yansıtmamaktadır. Erkek figüründe, kadın figürüne göre farklılıklar vardır.

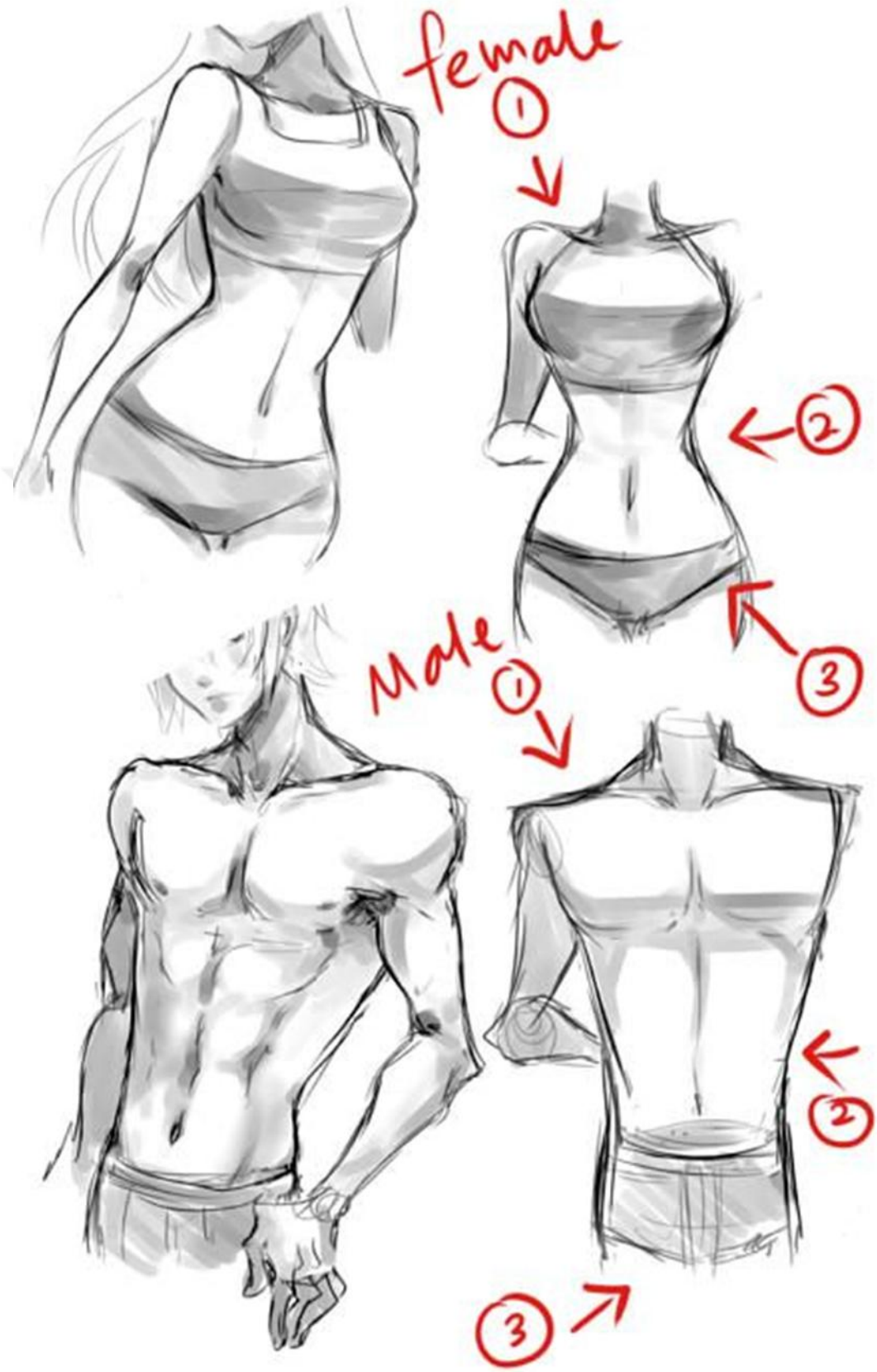
Erkek ve kadın figürü arasındaki farklar:

- Erkeğin başı, kadının başına göre daha büyük, keskin ve kemiklidir.
- Erkeğin omuzları daha geniştir.
- Erkeğin göğsü kadına göre daha yukarıdadır.
- Erkeğin beli kadına göre daha kalındır.
- Erkeğin kalçası kadına göre daha dardır.
- Erkek kadına göre kaslıdır. Çizimlerde sert çizgilerle ifade edilmektedir.

Şekil 24. Erkek ve Kadın Figürü Arasındaki Farklar

Kaynak: <http://revista-comics.blogspot.com.tr/2014/04/proportii-corp-uman.html>

Şekil 25. Erkek ve Kadın Figürü Arasındaki Farklar

Kaynak: <http://neire-x.deviantart.com/art/Typical-female-and-male-body-tips-271491903>

Kadın ile erkek arasındaki fark çizimde de vurgulanmaktadır. Figür çiziminde kadınlar daha yumuşak hatlarda çizilirken, erkekler daha keskin ve sert çizgilerle ifade edilir.

5.2. Erkek Figüründe Oranlar

Kanon, insan figürünün çiziminde kullanılan orantılar ve bunların birbiriyle ilişkilerini içeren kural ya da sistemdir. Kanon, “Modül” adı verilen bir ölçü birimini temel alır. Rönesans’ tan beri kullanılmakta olan modül, insan başının yüksekliğine eşit olan bir ölçüdür.¹¹

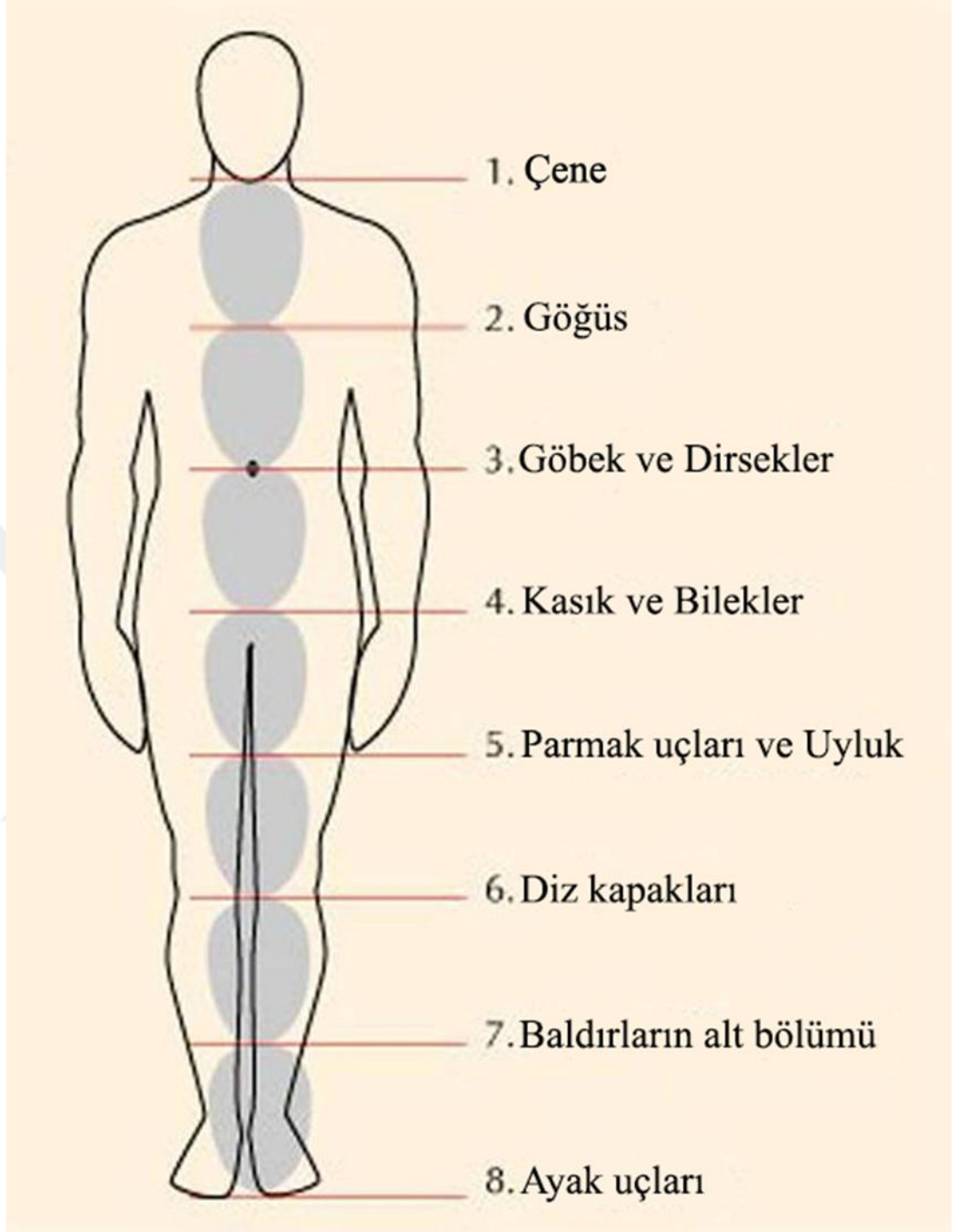
Ölçü olarak insan başını temel alan Kanon ölçüsüne göre normal bir figür yedi buçuk baştan oluşmaktadır. İdeal figür oranı ise sekiz kafa ölçüsü olarak kabul edilmektedir. Figür daha da uzatılmak istenirse on kafa ölçüsüne göre stilize edilebilmektedir.

Bu oranlara göre genellikle tercih edilen sekiz kafa ölçüsüdür. İdeal erkek figürünün özellikleri ele alındığında: Figür sekiz baş yüksekliğindedir. Omuzlar iki baş genişliğindedir. Göbek çukurundan aşağı ve yukarı doğru çizilen denge çizgisi, figürü ortadan ikiye bölmektedir. Bu çizgi aynı zamanda figürün bedenini daha kolay hareket ettirebilmek için de kullanılmaktadır.

İdeal ölçülere sahip sekiz kafa ölçüsündeki erkek figüründe; İlk baş ölçüsü çene hizasına gelmektedir. İkinci baş ölçüsü göğüslerde biterken, üçüncü baş ölçüsü ise göbek ve dirseklere denk gelmektedir. Dördüncü ölçüye bakıldığında bu bölümde kasıklar ve bilekler yer almaktadır. Beşinci kafa ölçüsü ise parmak uçları ve uyluk kemiğine denk gelmektedir. Altıncı çizgi dizlere denk gelirken, yedinci çizgi de baldırların alt kısmı yer almaktadır. Son ölçü olan sekizinci kafa ölçüsünde ise ayak parmakları bulunmaktadır.

İdeal ölçüleri açıkladığımız erkek figürü, moda çizimlerinde stilize edilerek çizen kişinin tarzına göre uzatılabilmektedir.

¹¹ Dawber, M. (2007). *Fashion Illüstration*. China, United Kingdom.

Şekil 26. Erkek Figüründe Oranlar

Kaynak: <http://mhsart1.wikispaces.com/Proportions>

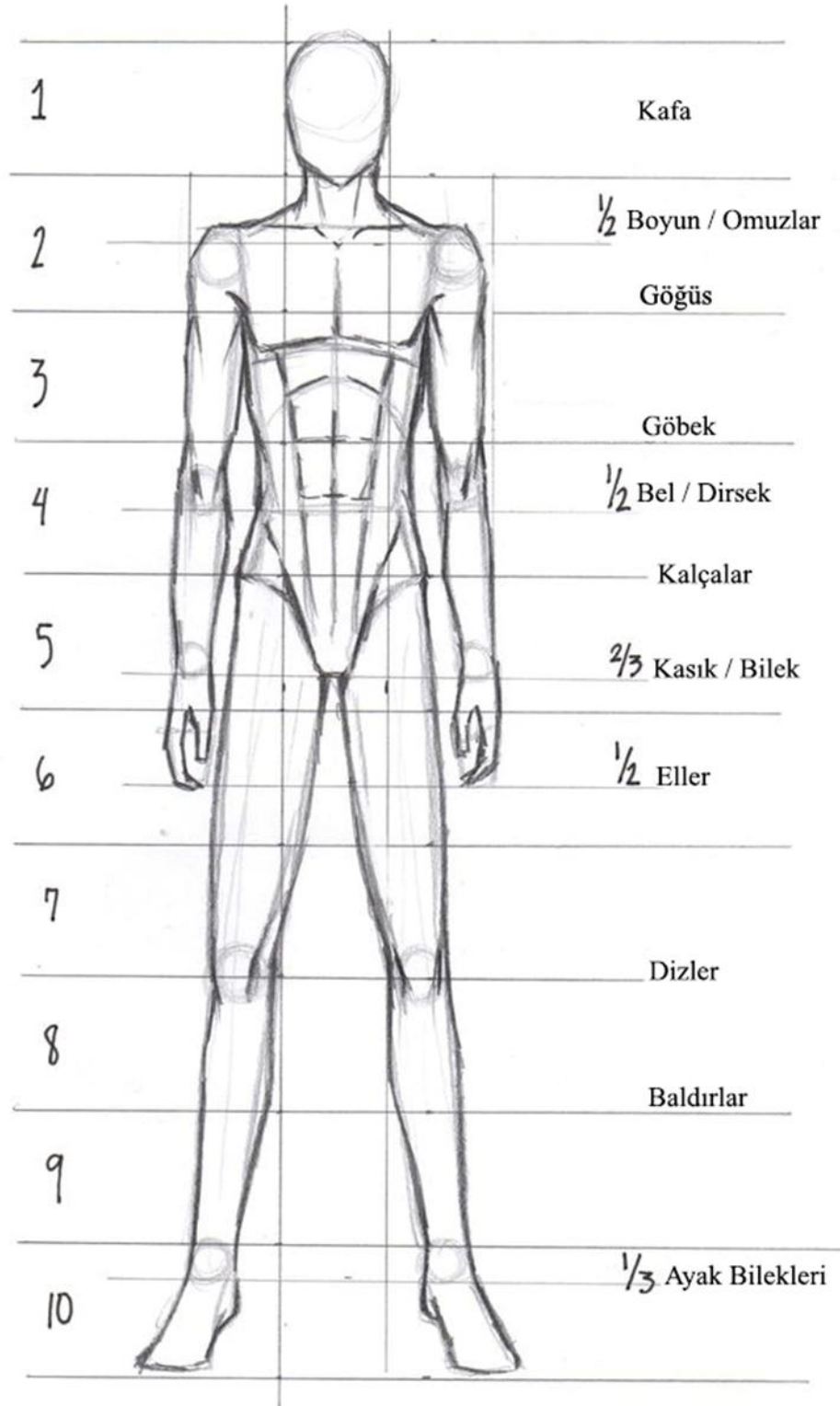
5.3. Erkek Figüründe Uzatım

Moda figüründe tasarımın daha iyi görünmesi için, figürler üzerinde bazı uzatmalar yapılmaktadır. Figürde uzatma yaparken, yanlış yerlerden yapılacak uzatmalar proporsiyon hatasına neden olacaktır. Bu doğrultuda, çizilen kıyafetlerin uzunluklarında değişimler meydana gelir. İyi bir görünüm için belirli yerlerden uzatmalar yapılmalıdır. Doğru yapılan uzatmalar, çizilen kıyafet boylarında sorun çıkarmayacaktır.

İllüstratör farklı bir stil ortaya koymak istediğinde, figürü istediği şekilde uzatabilir ancak kalıp ve dikiş aşamasında modelin doğru anlaşılması için teknik çizim yapılması gerekir. Teknik özellikler açıklandığı sürece figür, illüstratörün tercihiyle stilize edilmektedir.

Moda figürü çizimindeki asıl amaç, tasarımın yansıtılmasıdır. Tasarımın birebir kağıda aktarılması illüstratöre fark katmayacaktır. İllüstratörün belirli bir stil oluşturması; boyama stili, figürü uzatma ve ilgi uyandıracak ayrıntılar kullanması başarılı sonuçlar yakalamasını sağlayacaktır.

Sekiz kafa ölçüsündeki erkek figür uzatılmak istenildiğinde ise; figürün daha doğru görünebilmesi için, baş uzatılmadan aynı kalmalıdır, boyun ise hafifçe uzatılabilir. Göğüs mesafesi de biraz uzatılabilmektedir. En fazla uzatma kollar ve bacaklarda yapılmaktadır. Eller ve ayaklar ise bir miktar büyütülebilir.

Şekil 27. Erkek Figüründe Uzatım

Kaynak: <http://zyrabanez.blogspot.com.tr/2015/03/male-figure.html#more>

5.4. Çizimde Anatominin Önemi

Çizim yaparken en önemli etmen anatomi bilgisine sahip olup, insan formunu meydana getiren özelliklerin iyi bilinmesidir.

İnsan bir bütündür. İyi bir çizim yapmak bu bütünün parçalarını iyi bilmekten geçmektedir. Moda illüstrasyonu çizerken birçok stilize etme durumları söz konusudur. Stilizasyonu doğru yapmak, normal bir silueti çok iyi çizmekten geçmektedir.

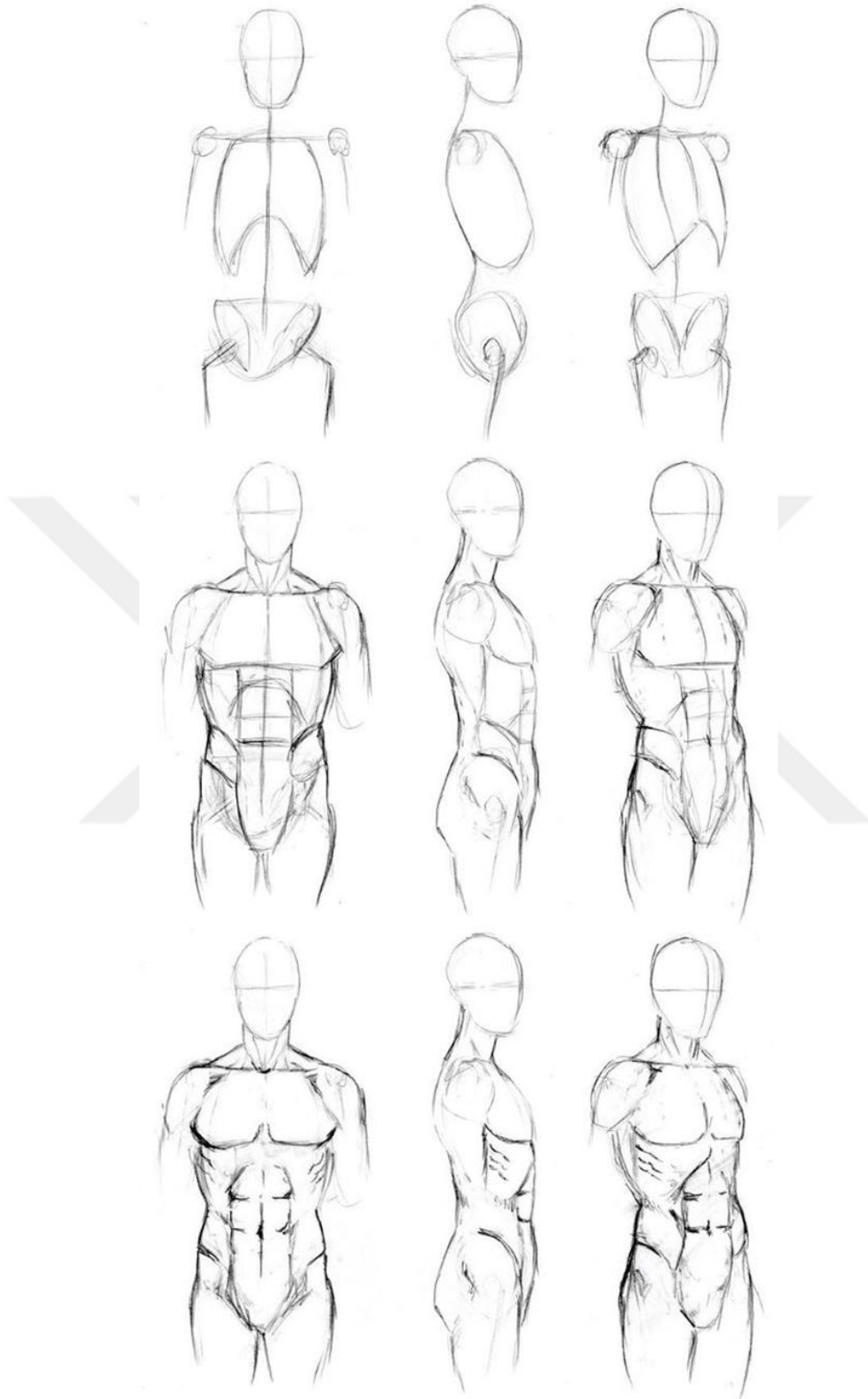
Proporsiyon, figürü parçalara ayırdığımızla parçaların birbiriyle olan ilişkisi ve oranları olarak açıklayabiliriz. Çizimlerde proporsiyondaki düzgünlük anatomi bilgisinden geçmektedir. Bu nedenle anatominin özüne inip iskelet yapısını, duruşunu incelemek yararlı olacaktır.

Figürde iskelet yapısını ele aldığımızda başın duruşu, omuz çizgileri, vücudun duruşu şematik olarak belirlenebildiğinde, figürün üzerine deriyi giydirmek çok daha kolay olmaktadır. Çizimde kolaylık sağlayacak bir başka yöntem ise vücudun mass yapısından yararlanarak çizim yapmaktır. Mass: Kütle ve blok olarak da tanımlayabileceğimiz bir biçimi meydana getiren cisimdir. Mass yapısını ele aldığımızda, figür çizerken geometrik bloklardan yararlanmamız bize kolaylık sağlayacaktır. Figürün baş, gövde ve kalça bölümünü bloklar şeklinde çizersek farklı duruşları daha kolay yakalayabiliriz.

Çizim yapan kişi kendi tarzına uygun çizim şeklini tercih etmelidir. Geometrik formlar çizilerek oluşturulan bir figür, iskelet olarak da oluşturulabilir.

Başarılı çizimler için öncelikle canlı modelden çalışmak, insan figürünü incelemek daha doğru olacaktır. Canlı modelden çizim, kişinin figürü tanınması ve hareketlerini daha sonra hayalden oluşturması için daha doğru bir yaklaşımdır diyebiliriz.

Kısaca özetlemek gerekirse: Çizimde önce iskelet oluşturulmalı, daha sonra deri giydirilmeli ve en son kıyafetler yerleştirilmelidir. Bu yolu izlersek güçlü çizimlere ulaşmak mümkün olacaktır.

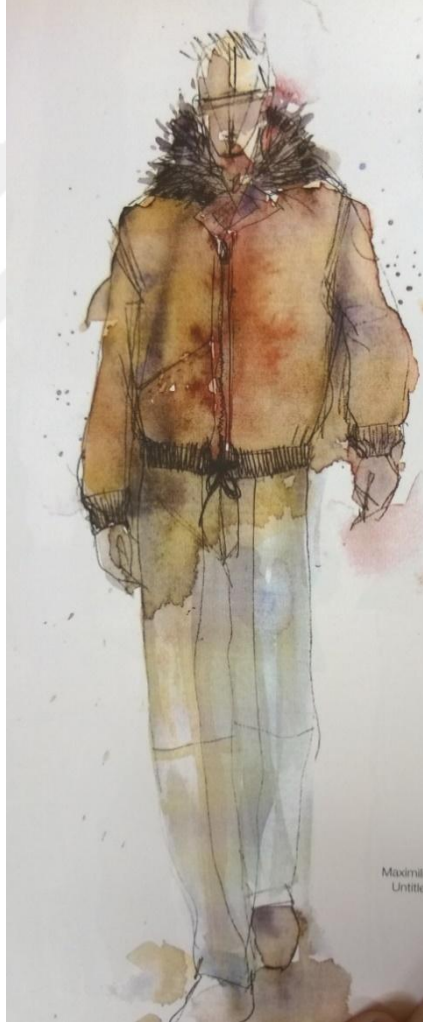
Şekil 28. Erkek Figürü Çizim Aşamaları

Kaynak: <http://timflanagan.deviantart.com/art/Basic-Male-Torso-Tutorial-4751669>

6. 1980' DEN GÜNÜMÜZE ERKEK ILLUSTRASYONLARI

6.1. Serbest İllüstrasyonlar

Serbest illüstrasyonlarda çizimlerde çok fazla detaya sahip değildir. Buradaki amaç düşünceyi kendine özgü bir tarz ile hızlı bir şekilde ifade etmektir. Figür çiziminde kıyafet ön planda olduğu için ellerin, ayakların ve yüzün çizimi çok önemli değildir. Elde ayrıntı varsa çizilmelidir. Figürü oran açısından uzatmak illüstratörün tarzına ve istediğine bağlıdır. Serbest illüstrasyonlarda önemli olan kıyafetin istenilen şekilde yansıtılmasıdır.

Şekil 29. Serbest İllüstrasyon Örneği

Kaynak: (Dawber, 2007)

6.2. Tamamlanmış İllüstrasyonlar

Genelde portfolyo için hazırlanırlar. Kağıtlara ya da kartonlara çizilen eskizdir. Bu çizimlerde önemli olan basit çizimle, giysinin görüntüsünü karmaşık hale getirmeden yansıtabilmektir. Figürlerde dış hatlar tamamlanır. Örneğin bir erkek figürü çizildiğinde erkeğin kıyafetinin, ellerinin, ayaklarının yarım bırakılmadan çizildiğini görürüz.

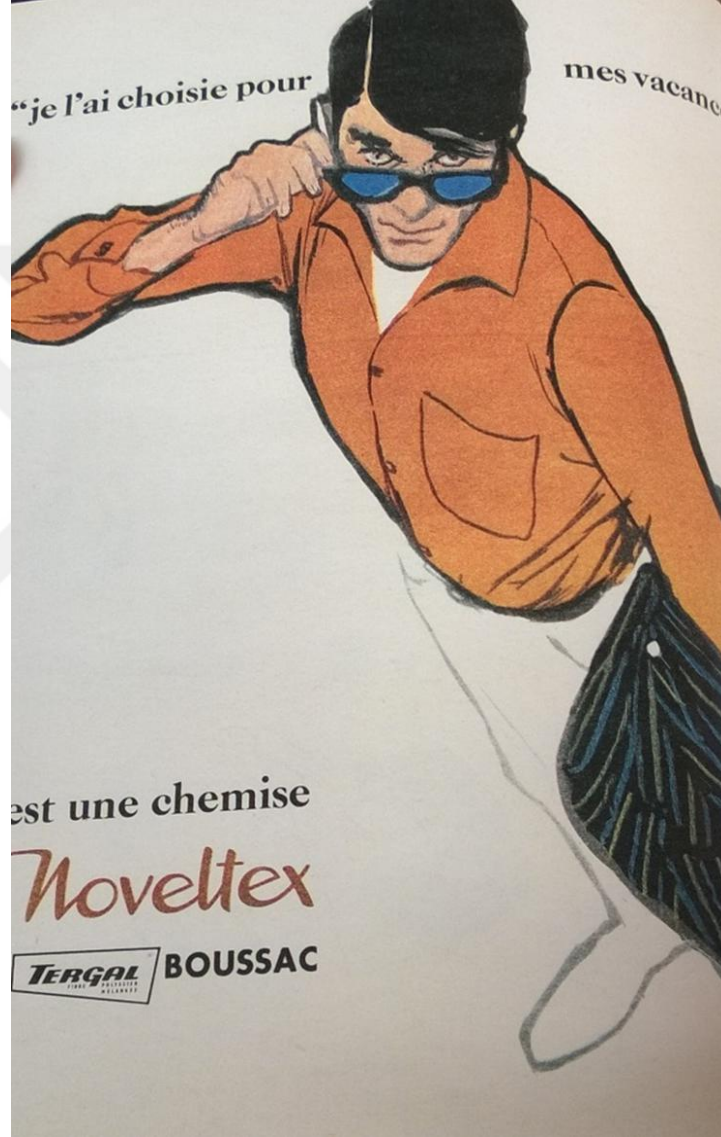

Şekil 30. Tamamlanmış İllüstrasyon Örneği

Kaynak: 1980'den Günümüze Teknik özellikler Doğrultusunda Yeni Erkek İllüstrasyonlarının Oluşturulması.

6.3. Tamamlanmamış İllüstrasyonlar

Giysinin genel özelliklerini ortaya koyan detaylı olmayan çizimlerdir. Bu çizimlerde figür tamamlanmamakla birlikte yarım kalan kısmın, illüstrasyona bakan göz tarafından tamamlanması beklenilmektedir. Amaç illüstrasyona bitmemiş hissini vermektir.

Şekil 31. Tamamlanmamış İllüstrasyon Örneği

Kaynak: (Hopkins, Menswear, 2011)

6.4. 1980 Erkek İllüstrasyonları

Hopkins ve Başoğlu (2013)' e göre:

*Dergi editörleri, 1980' lerde, bazı makaleleri için fotoğrafçılar yerine illüstratörlerle çalışmaya başladıklarından, moda illüstrasyonu yeni bir ilgiyle karşılandı. Bu, bir çizimin taşıyabileceği etkileyici nitelikleri yeniden keşfetmek adına planlanmış bir karardı. İllüstratörler, teknikleri keşfetmeye devam ettikçe bu, modanın görsel diline daha kapsamlı bir yaklaşımın varlığını göstermişti. Tasarımcılar, halen keçeli ve kalın uçlu kalemleri kullanıyorken illüstratörler, renkli kalemler, akrilik boyalar, sert yumuşak pastel boyalar, kömür kalem ve mürekkep çeşitlerinin yanı sıra suluboya ve guaji yeniden keşfetmişlerdi.*¹²

Şekil 32. Illustration for Dermeuil published in Atlas Magazine, 1983

Kaynak: (Hopkins, Menswear, 2011)

¹² Hopkins, J (2013). *Moda Tasarımında Moda Çizimi.* (Çev. B. Başoğlu). İstanbul: Biltur yayıncılık.

Resimde görülen 1983 yılına ait illüstrasyonda oturan bir figür resmedilmiştir. Figürün çiziminde duruşundan ve mimiklerinden kaynaklanan dinamik bir görüntü söz konusudur. Duruştaki ifade ve duygu izleyiciye aktarılarak başarılı bir çizim ortaya konulmuştur. Dikkat çekmesinin en önemli unsuru da çizimdeki durağan ve donukluğun dışına çıkılmasıdır.

Figürün oranları değerlendirildiğinde, kafa ölçüsü temeldir. Omuzlar ceketin duruşuna ve vatkalar nedeniyle üç kafa olarak belirlenmiştir. Çizimdeki dış kontürlemeden anlaşılabileceği gibi her alan renklendirilmiştir. Eskiz havasında bir çizim yer almamaktadır. Bu nedenle çizim tamamlanmış illüstrasyondur. Figür sekiz kafa ölçüsünde çizilmiştir. Duruştan kaynaklanan bir kısalma söz konusudur. Figür oturduğu için olduğundan kısa görünmektedir. Bu nedenle ölçü yedi kafa ölçüsüne düşmektedir.

Klasik giyim tarzındaki figür çizgili takım elbisesi, yeleği ve kravatıyla dikkat çekmektedir. Klasik giyim tarzıyla öne çıkan tasarım, kol düğmesi ve mendil ile güçlendirilmiştir. İzleyiciye rahat bir duruş sergileyen figürde, lüks giyimi öne çıkartan parçalar kullanılmıştır. Klasikliğin yanı sıra ince detaylarda kalite vurgulanmıştır.

Yapılan tasarımda kullanılan renkler; siyahın yoğun kullanıldığını, bunun yanı sıra gömlekte beyaz, yelekte ise açık mavi renk tercih edilmektedir. Boyama olarak guaj ve keçeli kalem karıştırılarak kullanılmıştır. Cekette ve pantolonda görülen netlik ve düzlük guaj boya ile sağlanmıştır. Yelekteki kırışıklık efekti başarılı bir şekilde vurgulanmıştır. Figürün ten boyamasında da ayrıntıya girilmiş, eldeki ve yüzdeki ayrıntılar resmedilmiştir (Bkz, Şekil 32).

Şekil 33. Illustration for Dermeuil published in Atlas Magazine, 1982

Kaynak: (Hopkins, Menswear, 2011)

Resimde görülen 1982 yılına ait illüstrasyonda çizim yarım olduğundan üst bedene bakılmalıdır. Figürde rahat bir duruş görülmektedir. Yüzde ise mimikler ile ifade oluşturulmuş, durağanlığın dışına çıkmıştır. Durağanlığın dışına çıkılarak, izleyicinin dikkatini çeken bir çizim ortaya koyulmuştur.

Figürün oranlarına bakıldığında kafa ölçüsü temeldir. Bu doğrultuda omuzlar iki kafa ölçüsündedir. Kollarda ise, üst kısım ve alt kısım birer kafa ölçüsündedir. Bu bilgilere dayanarak figürde uzatma yapılmamıştır. İllüstratör figürü stilize etmemiş, normal ölçülerdeki bir figürü kullanarak tasarımı oluşturup, vurguyu boyama stiliyle ortaya koymuştur.

Çizim eskiz havasında alanlara sahip değildir. Her alan kontürlenerek boyanmıştır. Bu nedenle net çizgiler yer aldığından, tamamlanmış illüstrasyondur. İllüstrasyonu eskiz havasında ya da gerçekçi çizmek illüstratörün stiline bağlıdır. Bu nedenle biri diğerinden daha iyi demek doğru değildir. Her çizimin kendine göre bir stili mevcuttur. Çizimde önemli olan tasarımı başarılı bir şekilde yansıtmaktır. Gördüğümüz çizimde de tasarım başarılı bir şekilde aktarılmıştır.

İllüstrasyonda kullanılan renkler; beyaz, ten rengi, sarı, mavi, kırmızı, kahverengi ve lacivettir. Cekette kahverengi tercih edilirken, ceketin iç kısmında sarı süveter ile bütünlük sağlanmıştır. Beyaz gömleğin yakaları figüre ayrı bir stil katmaktadır. Açık mavi pantolon ile mavi - kahve uyumuna değinilmiştir.

Cekete bakıldığında kumaşın deseni yansıtılmış, ayrıntılı çizim yapılarak vurgu cekette kullanılmıştır. Pantolonda ise cekete göre daha ayrıntısız genel bir boyama yapılmıştır. Vücut çiziminde de gerçekçi çizim yer almaktadır. Ellerdeki ve yüzdeki ayrıntı dikkat çekmektedir. Tasarımın yanı sıra figürün boynundaki kırmızı ve lacivert desenli fular, ceketindeki kırmızı mendil ile tasarımda ince bir zevkin olduğu vurgusu yapılmıştır. Figür etrafında siyah renk tercih edilerek kontürleme yapılmıştır (Bkz, Şekil 33).

Şekil 34. Illustration for the house of dormeuil, 1983

Kaynak: (Hopkins, Menswear, 2011)

Resimde görülen 1983 yılına ait illüstrasyonda; figürün üst bedeninde geriye doğru gidiş söz konusudur. Rakursi çizim adı verilen bu çizim türünde perspektife bağlı olarak üst beden geride olduğu için baş en geride kalmış, oranlarda değişme olmuştur. Baş normale göre daha küçük görünmektedir. Bu doğrultuda baş ölçüsünü temel alarak oranları incelemek bizi doğru ölçülere ulaştırmayacaktır.

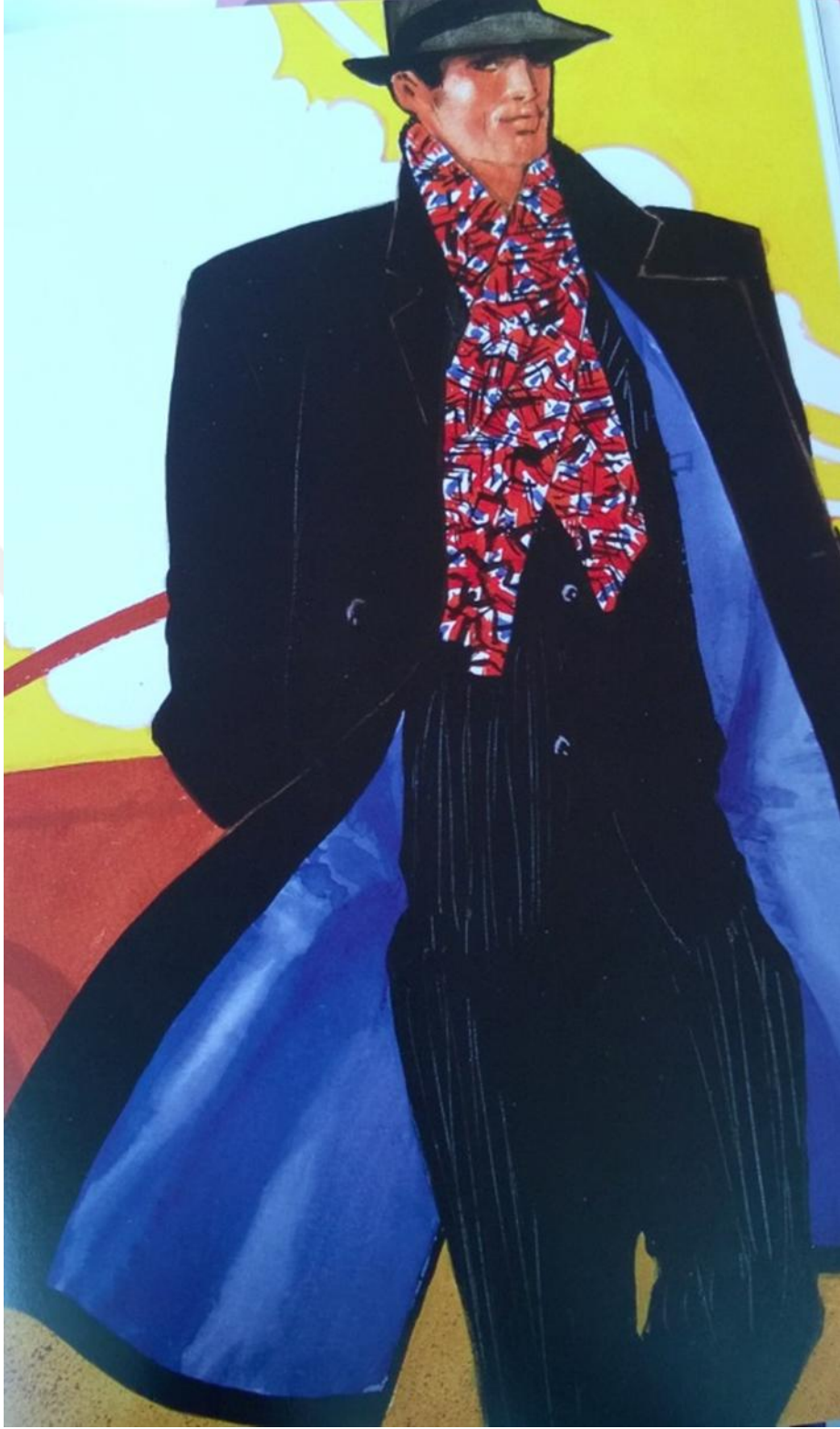
Resim sanatında tek bir figürün ya da nesnenin, derinlik duygusu verecek şekilde betimlenmesi anlamına gelen terim, derinlik duygusunu yanılsama yoluyla yaratması açısından bir perspektif türü olarak kabul edilir. Kısaltımda, betimlenen nesneye ya da figüre belli bir uzaklıktan ya da alışılmadık bir açıdan bakıldığında ortaya çıkan biçim bozmalar yumuşatılarak tuvale aktarılır. Örneğin; yatan bir figürün ayakucundan bakıldığında, ayaklar olduğundan büyük, baş da küçük görünür. Kısaltımı kullanan sanatçı, ayakları görüldüğünden küçük, başı da o oranda büyük vererek biçim bozmalarını yumuşatır.¹³

Diğer özelliklere bakıldığında; sol alttan gelen ışık, resmin sağ tarafını gölgede bırakmıştır. Boyamada ayrıntılara önem verilmiştir. Figürü incelediğimizde takım elbisedeki klasik tarz, çizgili kumaş deseni, kol düğmeleri, kravat ve kravat iğnesi gibi küçük detaylar ile yakalanmıştır. Bu bilgiler doğrultusunda illüstrasyonda ayrıntıcı bir yaklaşım söz konusudur.

Figürde dinamiklik hakimdir. Duruşa bakıldığında tebessüm eden ve rahat bir duruş sergileyen figürle karşılaşmaktayız. Mimiklerin duruş ile oluşturduğu uyum başarılı bir şekilde yansıtılmıştır.

Oturan figürün kıyafetinin genelinde lacivert tercih edilmiş, beyaz gömlek ve kırmızı kravat ile klasik tarzda bir bütünlük sağlanmıştır. Renk vurgusu kırmızı kravat ile yapılmıştır. Boyamada net ve mat duran guaj boya tercih edilmiştir. Arka planda yer yer kuru boya kullanılmıştır. Kontürleme siyah keçeli kalem ile yapılmıştır. Realist çizimde, eskiz havasında herhangi bir bölüme rastlanmamaktadır, bu nedenle tamamlanmış illüstrasyondur. (Bkz, Şekil 34).

¹³ <https://gorselsanatlar.wordpress.com/2008/12/17/rakursi/> Erişim Tarihi: 27.04.2015

Şekil 35. Illustration for the house of dormeuil, 1985

Kaynak: (Hopkins, Menswear, 2011)

Resimde görülen 1985 yılına ait illüstrasyonda; kafa ölçüsü temeldir. Omuzların iki kafa ölçüsünden üç kafa ölçüsüne çıkartıldığı figürde, odak noktası abartılı omuzlardır. Geniş omuzlar dışında figürün boyunun da uzatıldığı görülmektedir.

Resmin yarım olmasından dolayı üst kısım incelendiğinde, net çizgiler ile vücut sınırlarını belirlenmiştir. Her alanın çizilip net bir şekilde boyandığını görmekteyiz. Figür bu özellikler doğrultusunda tamamlanmış illüstrasyondur.

Kullanılan uzatmalar ile figüre stil kazandırılmış, kıyafetinin daha dikkat çekici durması sağlanmıştır. Kullanılan renkler; beyaz, ten rengi, kırmızı, mavi ve siyahtır. Figürün boyamasında guaj boya kullanılmıştır. Verilmek istenen desenler boya ile başarılı bir şekilde verilmiştir.

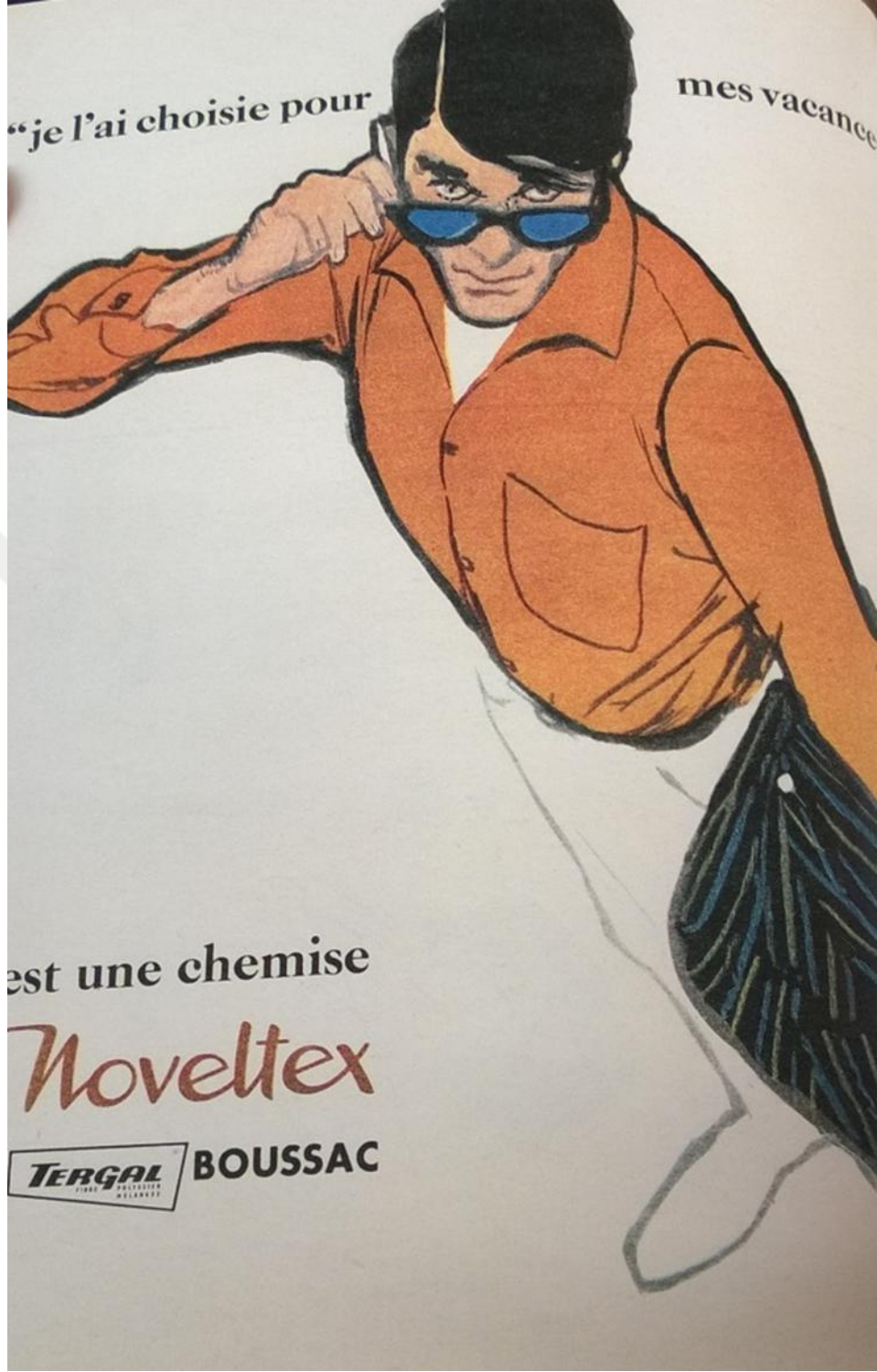
İllüstrasyondaki tasarımlara bakıldığında figürün pantolonunun koyu mavi çizgilere sahip olduğu, atkıdaki desenler ayrıntılı olarak görülmektedir. Siyah uzun ceket, siyah yelek ve mavi çizgili siyah pantolon ile bütünlük yakalanmış, uyum desenli atkı ve ceketin mavi astarıyla yakalanmıştır. Gizemli bir karakter oluşturulmuş, mimikler ve bakış bu doğrultuda çizilmiştir (Bkz, Şekil 35).

6.5. 1990 Erkek İllüstrasyonları

Hopkins ve Başoğlu (2013)' e göre

İlk CAD (bilgisayar destekli tasarım) görüntüleme programları, 1980' lerin sonunda ortaya çıkmıştı. Bu programların moda illüstrasyonu ve çizim sunum biçimleri üzerinde, 1990' lı yıllar ve yeni milenyumda çok güçlü bir etkisi oldu. Yeni yazılım programları, başlangıçta arka plan efektleri yaratmak ya da bir çizime renk bloklama uygulamak için kullanılıyordu. CAD' yle yapılmış illüstrasyon ve çizimler, uygulamalar ve düzenleme özelliklerinin kapsamı tasarımcı ve illüstratörler tarafından tanındıkça, etkilerini ortaya koymaya ve modaya dair bir estetik bakış açısı geliştirmeye başladı.¹⁴

¹⁴ Hopkins, J (2013). *Moda Tasarımında Moda Çizimi.* (Çev. B. Başoğlu). İstanbul: Biltur yayıncılık

Şekil 36. Mens Illustration, 1990

Kaynak: (Hopkins, Menswear, 2011)

Resimde görülen 1990 yılına ait erkek illüstrasyonunda; figüre yukarıdan bakış olduğu için ölçüler aşağıya doğru daralmıştır. Baş büyük, omuzlar daha küçük, bacaklar aşağıya indikçe kısalmıştır. Bu duruşa rakursi adı verilmektedir.

Figür sağ eliyle gözlüğünü, sol eliyle de çantayı tutmaktadır. Üst beden dinamik bir görüntüye sahiptir. Aynı zamanda ayrıntılı boyama yapılmıştır. Bedenin alt kısmı ise durağan ve eskiz olarak çizilmiş, renklendirme yapılmamıştır. Burada yakalanmak istenen rakursi görüntüsünü vurgulamaktır. Bu nedenle üst bölümden alta doğru ayrıntı ve netlik azalmıştır.

İllüstratör perspektif kuralları doğrultusunda çizim yapmıştır. Bu kurala göre, yakın olan ayrıntılı çizilir ve renklendirilir. Uzağa doğru gidildikçe çizgiler hafifler tercihe göre kaybolur. Tek dikkat edilmeyen nokta, belden sonra çizginin birden hafifleyip eskiz olarak çizilmesidir, orantılı bir hafifletme söz konusu değildir.

Figürün üst bedeni siyah ile alt bedeni ise grinin tonları ile kontürlenmiş ve yer yer netlik sağlanmıştır. Bu nedenle tamamlanmamış illüstrasyondur. Çantadaki desen ayrıntılı olarak ifade edilmiştir. İllüstrasyonda kullanılan renkler; beyaz, turuncu, ten rengi, siyah ve mavidir.

Figür siyah saçlara, mavi camlı gözlüklere, turuncu gömleğe, açık sarı ve mavi çizgili siyah çantaya sahiptir. Gömlekte turuncu tek renk olarak boyanmıştır, gölgeler kullanılmadan gömleğin kırışık bölümleri kontür ile ifade edilmiştir. Günlük giyim tarzını yansıtan illüstrasyonda alt beden boyanmamasına rağmen, figürün üst bölümündeki dinamiklik dengeyi sağlamıştır (Bkz, Şekil.36).

Şekil 37. Rakursi duruşlar

Kaynak: <https://s-media-cache>

ak0.pinimg.com/originals/68/86/2d/68862d914ae8799600e08850d5ed5dd4.jpg

Rakursi örneklerinin yer aldığı görselde savaşçı bir figür resmedilmiştir. Tek tek görsellere baktığımızda birinci görselde kılıcını kılıfından çıkarmaya çalışan bir figür resmedilmiştir. Duruşa bakıldığında, üst bedene göre baş, diz kapakları ve eller daha önce yer almaktadır. Baş, dizler ve ellere oranla bedende geriye gidiş söz konusudur.

İkinci figürde kılıcını çıkarmaya çalışan bir figür görülmektedir. Bu figürde sol kol ve sol bacak diğer kısımlara göre öndedir. Bedenin geride kalması perspektif

bir duruş olduğunu gösterir. Sağ kolun uzak, sol kolun ise bize yakın olması rakursiye iyi bir örnektir.

Üçüncü figürde kızgın ifadeye sahip, kılıç çıkarma aşamalarından birini görmekteyiz. İkinci figürde olduğu gibi sol kol ve sol bacak bedene göre önde yer almaktadır. Sol baktaki öne gidişin yanı sıra sağ bacağın arkaya gidişi, odak noktasını önde yer alan sol bacağı çekmektedir.

Dördüncü figür kılıcı vücuduna göre önde tutmuş, dinamik bir hareket sergilemektedir. Burada dikkat çeken, en önde yer alan kılıç objesidir. Figürün bedeni kılıca oranla geride yer almaktadır. Bu nedenle kılıç ve figür arasında perspektif bir görüntü oluşmuştur.

Beşinci figürde rakursi bir görüntü görmekteyiz. Bu çizimde yukarıdan bakış söz konusudur. Figürde baş en büyük, alt beden ise en kısa bölümdür. Yukarıdan aşağıya perspektif uygulanmıştır. Baş vurgu noktası olmuş ve büyük çizilmesi geriye gidişin anlaşılmasını sağlamıştır.

Altıncı figürde sağ eliyle kılıcı önde tutan, vücudu geride kalan bir çizim ile karşılaşmaktayız. Burada ilk dikkat çeken sağ el ve kılıçtır, odak noktası da bu öğelerdir. Aynı zamanda sol bacağın sağ bacağına göre önde yer alması dikkati çeken başka bir detaydır. Kısacası önde yer alan bölümler ilgiyi o yöne çekmektedir. Diğer kısımların geride çizilmesi de rakursi bir çizim olduğunu gösterir.

Yedinci figürde oturan bir çizimle karşılaşmaktayız. Burada vurgulanan kısım diğer çizimlere oranla daha zor anlaşılmaktadır. Dikkatli bakıldığında figürün oturduğu yer ile ayaklarının yer aldığı kısım aynı değildir. Ayaklar önde yer almakta, vücut daha geride kalmaktadır.

Sekizinci, dokuzuncu ve onuncu figürlerde diğer çizimlere oranla belirgin bir rakursi görülmemektedir. Sekizinci figürde dikkat çeken sol kol ve sol bacağın diğer kısımlara göre önde yer almasıdır. Dokuzuncu figürde ise eğilen bir figürle karşılaşmaktayız. Bu çizimde kafa en ön plandadır. Kollardan kalçaya doğru bir geri gidiş söz konusudur. Onuncu figürde ise sağ elin sol ele göre daha önde yer alması dikkat çeken noktadır.

On birinci figürde ise sol kolun belirgin bir şekilde büyük ve önde çizilmesi, kalan kısmın geri planda olması rakursiye güzel bir örnektir.

Şekil 38. Bil Donovan, *Urban Guy*, 1998

Kaynak: (Dawber, 2007)

Resimde görülen 1998 yılına ait illüstrasyonda; figür yan duruştaadır. Kafa ölçüsü temeldir. Bu doğrultuda omuzlar iki kafa ölçüsündedir. Çizimde dikkat çeken, kıyafetin ayrıntılı çizilip boyanmasıdır.

İllüstrasyon tasarım odaklı çalışılmıştır. Vurgu tasarımların boyamasıyla yapılmıştır. Figürün baş kısmı kontürlenerek tamamlanmış, ayrıntıya tasarımdaki kadar önem verilmemiştir. Her bölümün kontürlenerek boyanması ve figürün etrafının çevrelenmesi tamamlanmış illüstrasyon olduğunu göstermektedir.

Genel olarak bakıldığında kullanılan renkler; asker yeşili, açık yeşil, altın sarısı, turuncu, siyahtır. Asker yeşilinin farklı tonları kabanda gölgeleme kullanıldığını gösterir. Kabandaki turuncu detay ve kürk tasarıma güç katmıştır. İç bölümde kullanılan tasarımın desenleri ayrıntılı olarak boyanmış, bütünlük sağlamıştır. Pantolona bakıldığında ise kot dokusunu yansıtmaktadır. Eldiven detaylarıyla birlikte, figür daha modern bir duruşu gösterir.

Dış kontürlerinin belirgin olması figüre netlik kazandırmakla birlikte, figürü ön plana çıkarmıştır. İllüstrasyon boyamasında kullanılan teknikler; pastel ve guaj boyadır. Bunların dışında Graffiti çizim tekniği kullanılmıştır. Dış kontürlemeden bu teknik anlaşılmaktadır

Figürün yüzüne bakıldığında durağan bir görüntü ile karşılaşmaktayız. Kıyafetlerdeki dinamiklik ve yüzdeki durağanlık ile denge sağlanmıştır (Bkz, Şekil 38).

Bil Donovan
Untitled (1999)
Pastel/Gouache

Şekil 39. Bil Donovan, 1999

Kaynak: (Dawber, 2007)

Resimde görülen 1999 yılına ait erkek illüstrasyonlarına bakıldığında iki erkek portresi görülmektedir. Soldaki figürün baş kısmı eskiz havasında çizilmiş, yüzün bazı bölümleri koyu sarı pastel boya ve mavi guaj boya ile renklendirilmiştir. Yüzde durağanlık hakimdir.

Kıyafette koyu yeşil ile daha ayrıntısız genel bir boyama yapılmış, kravat deseni ise yeşil ve sarı renk ile ayrıntılı olarak çizilmiştir. Sağdaki figür incelendiğinde yüz diğer figüre oranla daha ayrıntılı boyanmış, kahve ve mavi renkler kullanılmıştır. Durağanlığın dışına çıkılarak yüz mimiklerine yer verilen, portre çizimi yapılmıştır. Kıyafette ise ayrıntılı boyama yapılmış, mavi, beyaz, bakır ve kahve renkler tercih edilmiştir.

Cekette guaj boya ile lacivertin farklı tonları kullanılmış, ceketin alt kısmı boyanmadan eskiz havasında bırakılarak tamamlanmamış illüstrasyon etkisi verilmiştir. 1999 yılına ait erkek portrelerinde odak noktasının sağdaki figür olduğunu söyleyebiliriz. Soldaki figür geride bırakılarak daha hafif bir boyama kullanılmıştır. Öndeki figür netleştirilerek perspektif etkisi yakalanmıştır (Bkz, Şekil 39).

6.6. 2000- 2015 Erkek İllüstrasyonları

Hopkins ve Başoğlu (2013)' e göre

*Bugünkü moda çizimleri, illüstratörlerin hayal gücü doğrultusunda farklılık gösteriyor ve kendine özgü bir stil olmaya devam ediyorlar*¹⁵

Geçmişten günümüze geldikçe çizimlerin farklılaştığını görmekteyiz. Her çizimdeki tasarımlar dönemindeki tarzı ortaya koymaktadır. Zamanla aynı tarz çizimlerin dışına çıkılarak farklılık arayışına girilmiştir. Hayal gücü doğrultusunda daha değişik çizimler yapılmış, farklı boyamalar kullanılarak her illüstratörün stilini ortaya koymuştur.

¹⁵ Hopkins, J (2013). *Moda Tasarımında Moda Çizimi*. (Çev. B. Başoğlu). İstanbul: Biltur yayıncılık.

Şekil 40. Bil Donovan Illustration, 2000

Kaynak: (Dawber, 2007)

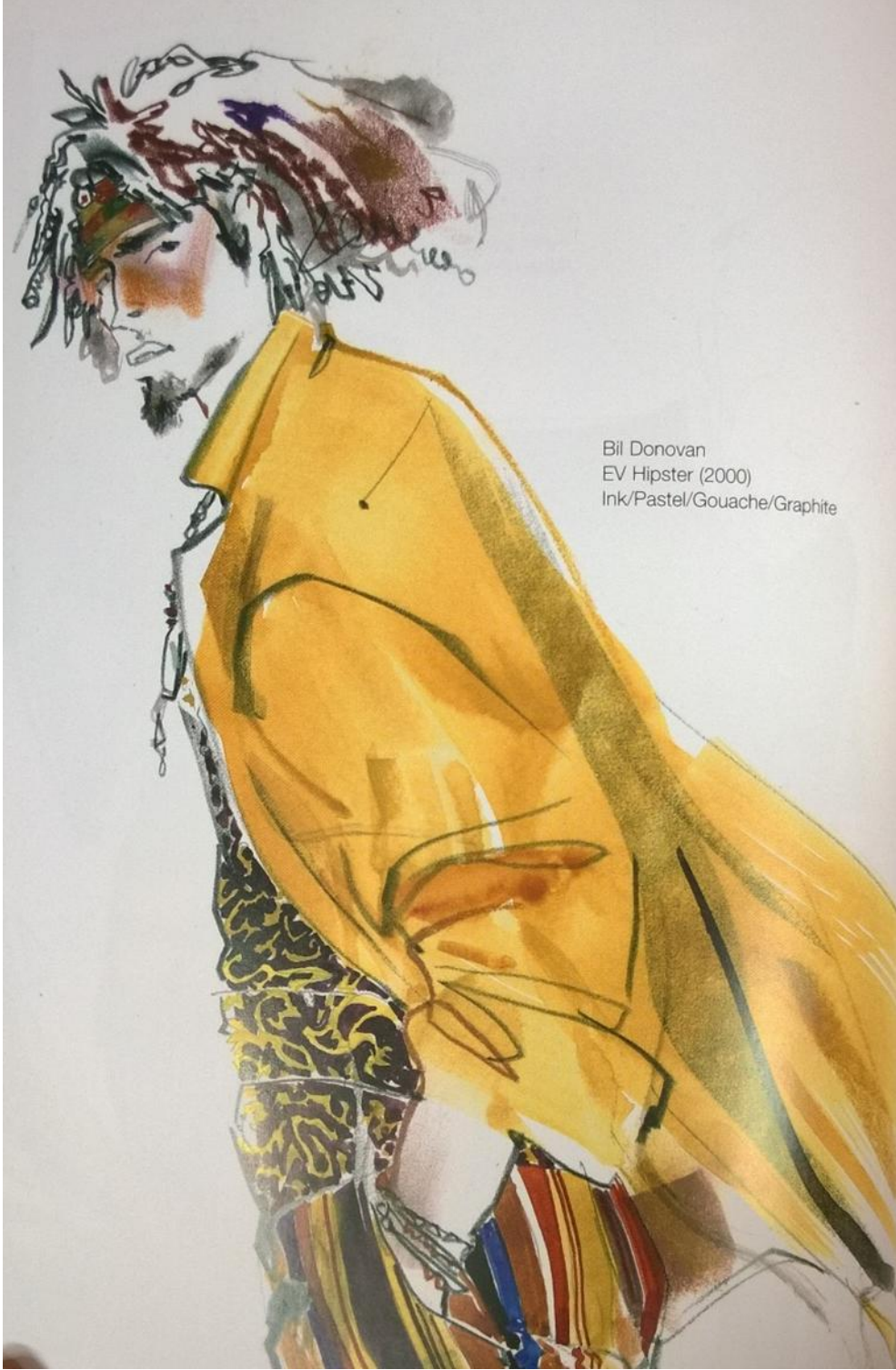
Resimde görülen 2000 yılına ait illüstrasyonda; figürün sağ ayağı en önde, sol ayağı biraz daha geride ve beden en arkadadır. Geriye doğru bir gidiş söz konusudur. Öndeki ayağın büyüklüğü, geride kalan bedenin daha küçük resmedilmesi rakursi çizim olduğunu gösterir.

Çizimde üst beden ayrıntılı resmedilmiş, alt beden eskiz havasında çizgisel olarak bırakılmıştır. Bu nedenle tamamlanmamış illüstrasyon izlenimi vermektedir. İllüstratör sadece figürün üst bedenine vurgu yapmıştır. Burada yansıtılmak istenen ceket tasarımıdır. Kullanılan desen, ceket ve kravatla ayrıntılı olarak çizilmiştir.

Figürün saçı lekese olarak bırakılmış, bir bölümü de çizgisel olarak tamamlanmıştır. Figürün yüzünde boş alanlar görülmektedir. Kontürleme her alanda yapılmamıştır. Yüzdeki durağanlık siyah, lacivert ve koyu sarı renk ile ifade edilmiştir. Figürün alt bölümündeki çizgisellik ve yüzdeki durağanlık, desenli tasarımla bütünlük oluşturmaktadır. Çizime genel olarak bakıldığında, figürde rahat bir duruş dikkat çekmektedir.

Desen, illüstrasyonun temelini oluşturmaktadır. İllüstratör tasarımı yansıtmayı hedeflemiş, diğer unsurları geri planda bırakmak için eskiz olarak çalışmıştır.

Çizimde, gerideki netlik ön plandaki eskiz havası figüre ayrı bir stil katmaktadır. Kullanılan renkler; açık mavi, mavi, sarı, hardal sarısı, yeşil, mavi, kiremit rengidir. Kullanılan boyama teknikleri ise; pastel ve guaj boyadır (Bkz, Şekil 40).

Şekil 41. Bil Donovan Ev Hipster, 2000

Kaynak: (Dawber, 2007)

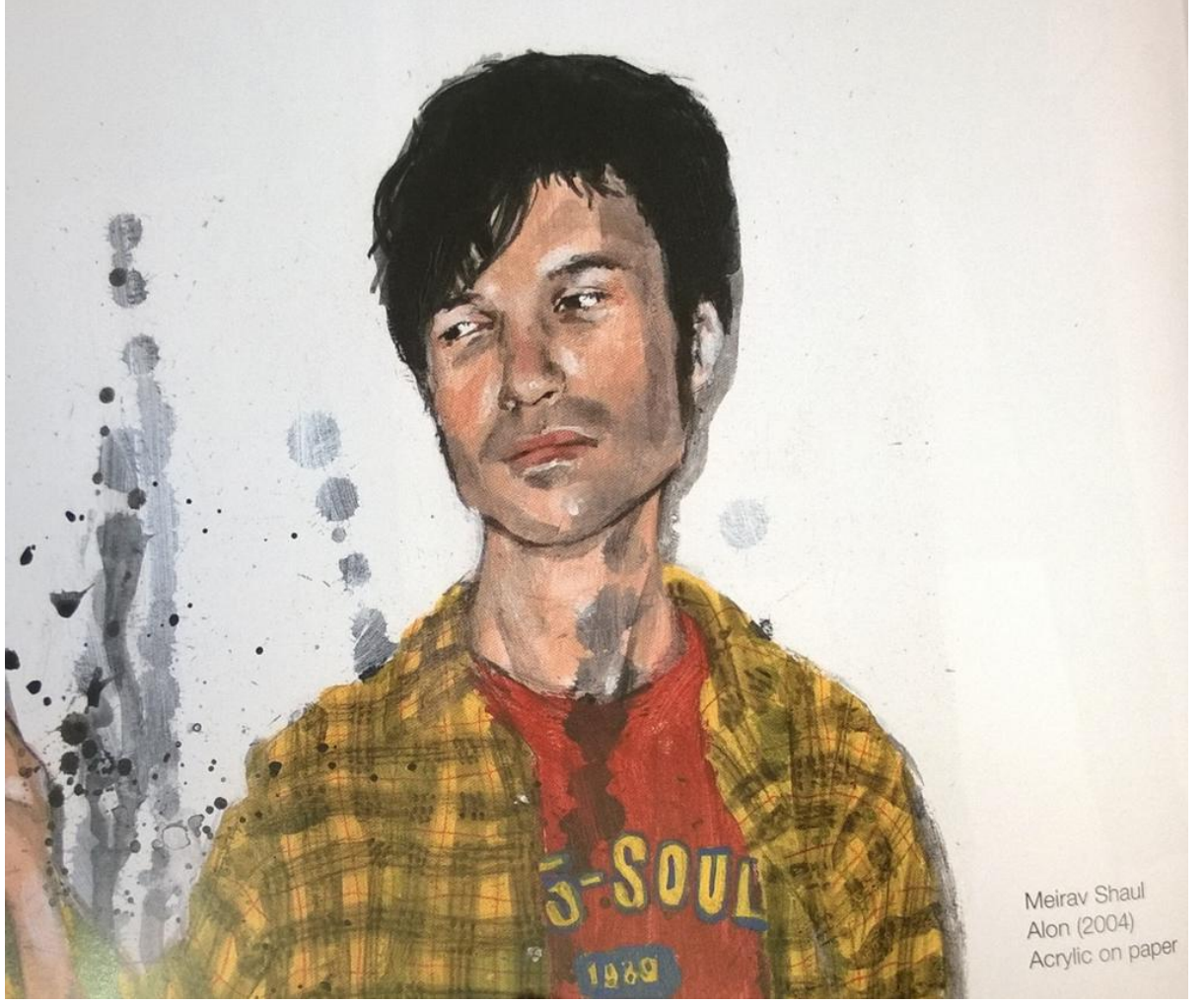
Resimde görülen 2000 yılına ait illüstrasyonda yarım olarak çizilmiş bir figür görülmektedir. Figürde eskiz havasını taşıyan çizgiler yer almaktadır. Serbest çizgilerle oluşturulan illüstrasyonda, özgün bir stil oluşturulmuştur. İllüstratör kendi stilini ortaya koyarak farklı bir çalışma yapmıştır.

Yan duruş olarak resmedilen figürde vücut ve yüzde ayrıntı tercih edilmemiştir. Pastelle yer yer hafif gölgeler verilen vücut, geri planda bırakılarak başarılı bir çalışma yapılmıştır.

Yüzdeki durağan ifade desenli tasarımla uyum içindedir. Figürün ellerinin cebinde olması, rahat bir tavır içinde olduğunu gösterir. Kıyafetlerinin rahatlığı da, duruşla doğru orantılıdır.

Kıyafetler ayrıntılı çalışılarak ön plana çıkarılmıştır. Vurgu, desenli tasarımlarla yapılmıştır. Figürün yüzü kahverengi pastel ve siyah mürekkep ile eskiz gibi çalışılmıştır. Montta guaj boya kullanılmış, sarı renk tercih edilerek yakın renklerde gölgeler atılmıştır.

Figürde en ayrıntılı diyebileceğimiz iki parça; montun içindeki desenli tasarım ve pantolondur. Montun içindeki tasarıma bakıldığında siyah ve sarı renk tercih edilerek guaj boya ile renklendirilme yapılmış, desen ayrıntılarıyla çizilmiştir. Pantolonda ise; lacivert, mavi, sarı, kırmızı ve beyaz renkler tercih edilerek guaj boya ile renklendirme yapılmıştır. İllüstrasyonda kontürleme ise mürekkep ile çizilmiştir (Bkz, Şekil 41).

Şekil 42. Meriav Shaul Illustration, 2004

Kaynak: (Dawber, 2007)

Resimde görülen 2004 yılına ait illüstrasyonda, portre çizimi yapılmıştır. Omuzlara göre kafa büyüklüğü fazla olan figürde, realist çizim tarzı benimsenmiştir. Ayrıntının ön planda olduğu figürde, yüze duygu da eklenerek donukluktan kurtarılmıştır. Ekoseli desenin yer aldığı gömlekte kahve ve sarı hakim iken, tişörtte kırmızı renk tercih edilmiştir. Akrilik kalemler kullanılarak yapılan boyama tekniğinde, dış çizgilerdeki netliğe bakıldığında tamamlanmış bir çalışma görülmektedir. Bu nedenle çalışma, tamamlanmış illüstrasyondur. Figürün etrafında ve üzerindeki gri lekeler illüstrasyona farklı bir görünüm kazandırmış, figürdeki spor

giyim tarzına hareketlilik katmıştır. Figürdeki durağan yüz ifadesi ile arka plandaki hareketlilik illüstrasyona dengeli bir görümüm kazandırmıştır (Bkz, Şekil 42).

2005 yılına ait illüstrasyonda yan duruş baz alınarak incelendiğinde omuzlar hakkında kesin bilgi vermek mümkün değildir. Kafa ölçüsü temeldir. Bu doğrultuda figür, sekiz kafa ölçüsünde çizilmiştir. Soft renkler tercih edilen illüstrasyonda, koyu arka plan ile figür öne çıkarılmıştır. Spor giyim tarzı tercih edilirken bu tarza yönelik daha rahat bir duruş kullanılmıştır. Açık sarı ve açık mavinin hakim olduğu çizimde aquarel kalemler sulandırılarak yer yer çalışmaya farklı efektler katılmıştır. Çizim renklendirildikten sonra illüstrasyona, photoshop ile farklı efektler eklenmiştir. Dış çizgilerde mürekkep kullanılarak kontürleme yapılmıştır. Bu nedenle tamamlanmış illüstrasyon olduğunu söyleyebiliriz (Bkz, Şekil 43).

Şekil 43. Elena Lavdovskaya Konstantinovna, 2005

Kaynak: (Dawber, 2007)

Şekil 44. Elena Lavdovskaya Konstantinovna, 2005

Kaynak: (Dawber, 2007)

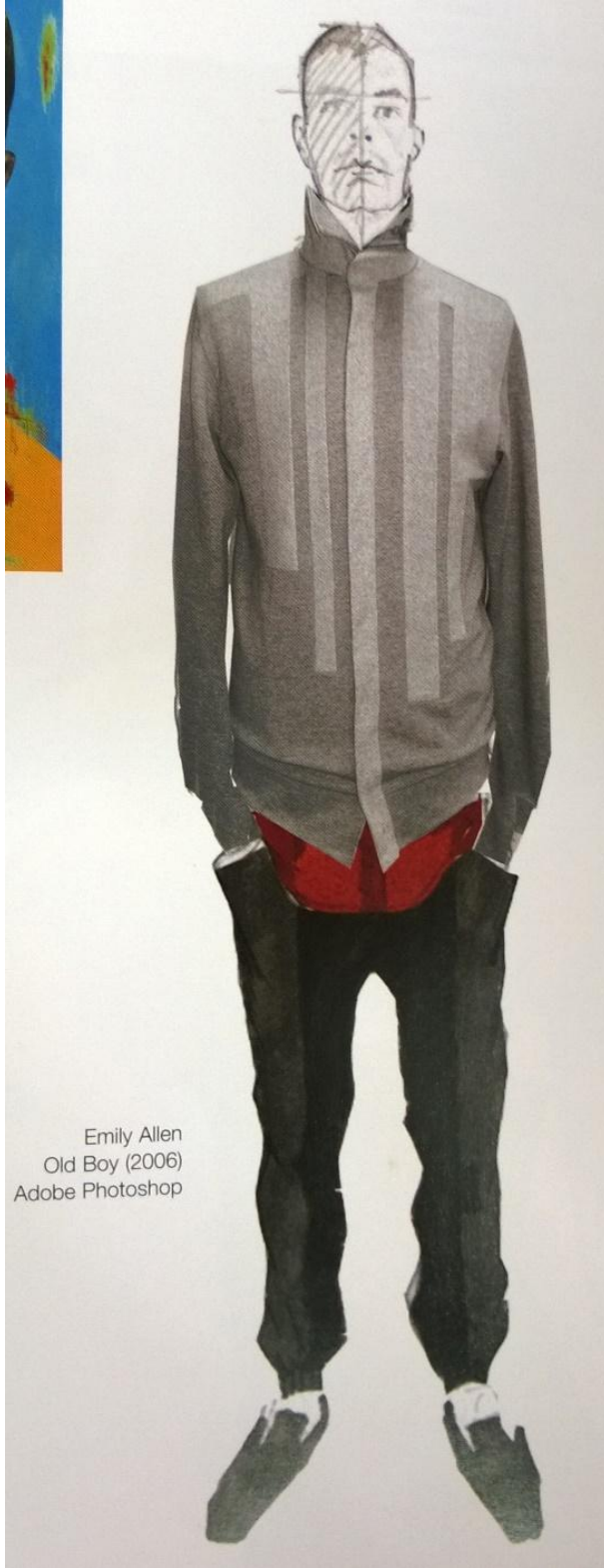
Resimde görülen 2005 yılına ait illüstrasyona baktığımızda, vücudun yarısı resmedilmiştir. Figürde yan duruştan dolayı, kafaya oranla omuzlar daha dar görünmektedir. Duruşa bağlı olarak oranlarda değişme olduğundan, kesin bilgi vermek mümkün değildir.

Figürün vücudu uzatım yapılmadan, normal ölçülerde resmedilmiştir. Vücut renklendirilerek hafif gölgeler atılmıştır. Yüzdeki ifade ile dikkat çeken çizimde, figürün bakışı ve bize geçen duygusu başarılı bir şekilde yansıtılmıştır. Figürün bakışı dışında illüstrasyonda durağanlık ön plandadır.

Figürde, spor giyim tarzının yansıtıldığı görülmektedir. Tişörtte kırmızı renk tercih edilirken pantolonda ise açık mavi renk kullanılmıştır. Yandan takılan çantayla ise spor stile vurgu yapılmıştır. Çanta eskiz çiziminde bırakılarak, illüstrasyona farklılık katmıştır. Renklerde öne çıkan kırmızı tişört olurken, arka planın koyuluğu da vurguyu tamamlamıştır.

İllüstrasyonda yer yer netlik hakim iken bazı yerlerde ise eskiz havasına rastlamaktayız. Renklendirilmede aquarel boya tercih edilmiş, dış kontürleme de ise mürekkep kullanılmıştır. Dış kontürler her yerde kullanılmamış, bazı yerlerde ise çok sert kullanılmıştır.

Boyama tamamlandıktan sonra illüstrasyon, photoshopta bazı efektler ile güçlendirilmiştir. Sağ taraftaki koyuluk gözü, figürün daha ayrıntılı çizilen sol kısmına götürmektedir (Bkz, Şekil 44).

Şekil 45. Emily Allen Old Boy, 2006

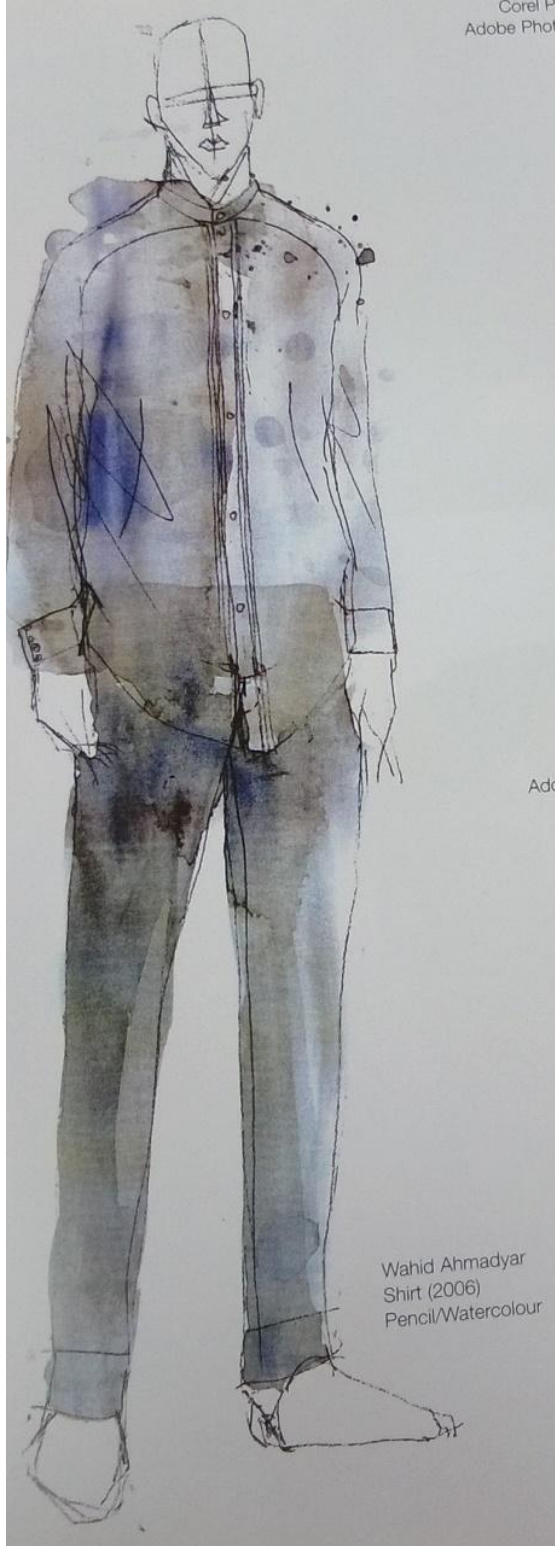
Kaynak: (Dawber, 2007)

Resimde görülen 2006 yılına ait illüstrasyonda photoshop programı kullanılarak renklendirilme yapılmıştır. Eskiz çiziminde olan baş temeldir. Bu doğrultuda figür sekiz kafa ölçüsünde çizilmiştir.

Kıyafetlerin renklendirildiği illüstrasyonda; siyah, gri ve kırmızı renkler tercih edilmiştir. Programda renklendirme, realist çalışmayı seven illüstratörler tarafından daha fazla tercih edilmektedir.

Dış çizgilerdeki netlik bize tamamlanmış illüstrasyon olduğunu göstermektedir. Odak noktası kıyafetlerdir. Ayrıntı sadece kıyafetlerde kullanılmış, rahat kıyafetler doğrultusunda figürün duruşu da aynı şekilde çizilmiştir.

Figürün yüzü kurşun kalem ile eskiz olarak çizilmiştir. Yüzdeki durağan ve donuk ifade, figürün heykel gibi hareketsiz durmasına neden olmuştur (Bkz, Şekil 45.)

Resimde görülen 2006 yılına ait illüstrasyonda; figür düz duruşta. Çizgilerle ifade edilen illüstrasyonda durağanlık hakimdir. Figüre herhangi bir duygu eklenmemiş, gözler eklenmeden sadece yerleri belirlenerek taslak olarak bırakılmıştır.

İllüstrasyon eskiz olarak bırakılmış, boyama olarak, suluboya tekniği kullanılmıştır. Dış çizgiler kalemle netlik kazanmış, ayrıntısız çizim tercih edilmiştir. Çizimdeki serbestlik, sadece kıyafetlerin önem taşıması, serbest illüstrasyon olduğunu göstermektedir

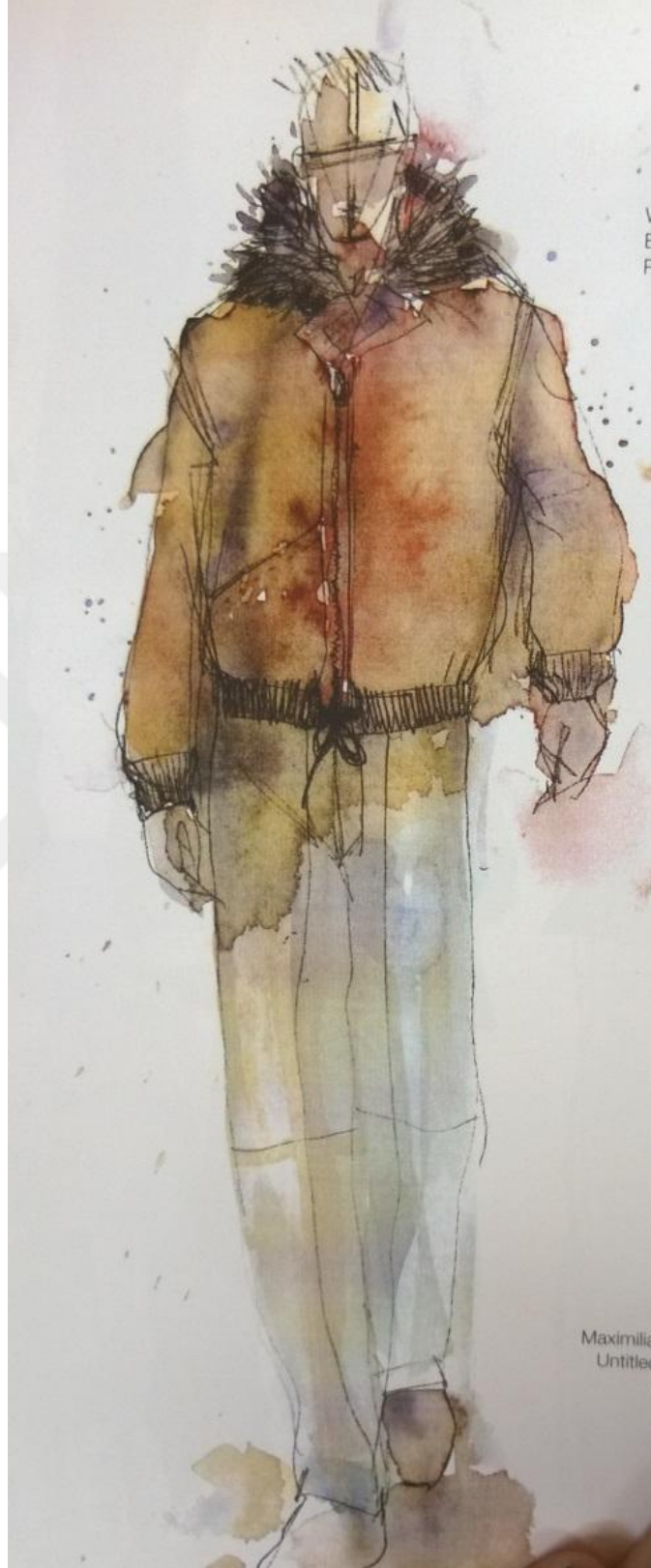
İllüstrasyonda odak noktası boyama stilidir. İllüstratör tasarımları boyama tekniği ile ön plana çıkarmıştır.

Mavi ve kahverenginin farklı ton değerleri kullanılarak, boyama tekniği profesyonellik ile yansıtılmıştır. Mavi tonlarının kullanılması, pantolonda kot izlenimi vermektedir.

Çizimde kafa ölçüsü temeldir. Bu doğrultuda figür, ayakucuna kadar sekiz buçuk kafa ölçüsüne kadar stilize edilmiştir (Bkz, Şekil 46)

Şekil 46. Wahid Ahmadyar (Shirt) 2006

Kaynak: (Dawber, 2007)

Şekil 47. Wahid Ahmadyar (Bomber) 2006

Kaynak: (Dawber, 2007)

Resimde görülen 2006 yılını illüstrasyonda; figür, yürüme pozisyonunda resmedilmiştir. El ve yüz ayrıntılarına girilmeden, eskiz havasında çalışılmış bir çizim görülmektedir. Ayrıntının sadece tasarımlarda yer almasından dolayı, çizim serbest illüstrasyondur. Bu nedenle ifadelere yer verilmemiş, durağan bir illüstrasyon görülmektedir.

Kafa ölçüsünün temel alındığı illüstrasyonda, vücut sekiz kafa ölçüsünde çizilmiştir. Omuzlar ise iki kafa ölçüsündedir, figür stilize edilerek çizilmiş, illüstratörün tarzı doğrultusunda uzatılmıştır. Daha resimsel bir karakter ortaya koyulmuştur.

İllüstrasyonda kullanılan renk ve ayrıntı nedeniyle, vurgu ceketle kullanılmıştır. Ceket hem netlik hem de ayrıntı açısından ön plandadır. İllüstrasyonda kullanılan renkler; kahvenin tonları, sarının tonları, mavinin tonları ve kırmızıdır. Ceketle sarı ve kahvenin tonları arasında başarılı ve vurgulayıcı bir geçiş yapılmıştır. Pantolonda ise suluboya ve suyun etkileşimi kullanılarak, mavi ve sarının özgür bir şekilde suyla birleştiği görülmektedir.

İllüstrasyonda ceket dışında herhangi bir kontürleme bulunmamaktadır. Ceketteki kontürleme ise çizimin ayrıntılarını netleştirmek amacıyla, kurşun kalem ile yapılmıştır. Lekesel olarak boyama yapılmıştır. Kullanılan boyama teknikleri ise; kurşun kalem ve suluboyadır. Suluboyadaki renkler arasındaki geçiş, açık ve koyu değerler illüstratörün başarısını yansıtmaktadır (Bkz, Şekil 47).

Resimde görülen 2015 yılına ait illüstrasyonda; figür profil duruşundadır. Kafa ölçüsü temel alınarak, figür sekiz kafa ölçüsünden oluşturulmuştur. Omuzlar ise iki kafa ölçüsündedir.

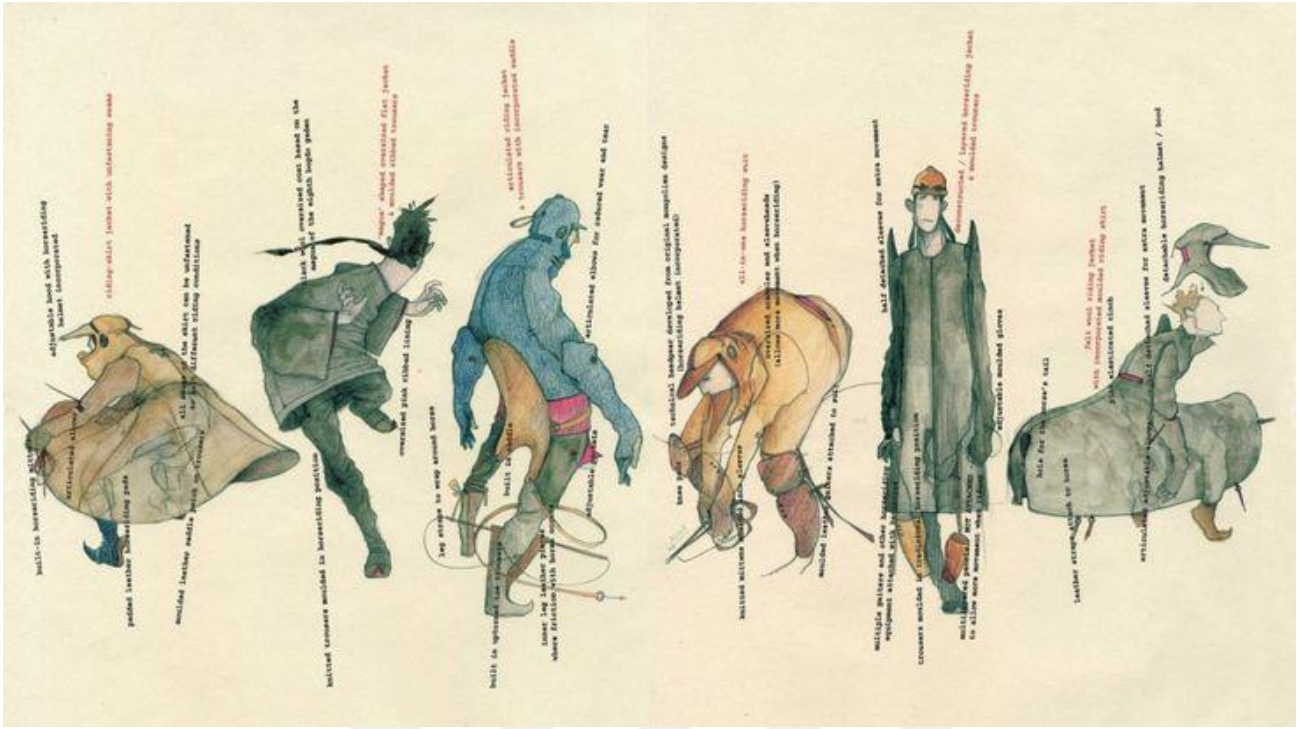
Figür stilize edilerek uzatılmış, tarz ve duruş bakımından günümüze uyarlanarak modernize edilmiştir. Duruştaki rahat tavır, giyim tarzıyla bütünlük oluşturmaktadır. Yüzdeki ifade, ellerin ceplerde yer alması, figürdeki rahatlığı yansıtan önemli unsurlardandır.

Boyamada ayrıntıya önem verilmiş, lacivert ve beyazın hakim olduğu kıyafet ve aksesuarlar ayrıntılarıyla çizilerek renklendirilmiştir. Ceketin ve şortun desenleri, illüstratör tarafından başarılı bir şekilde yansıtılmıştır.

İllüstrasyonun dış çizgilerindeki netlik, her alanın gerçekçi bir şekilde boyanması, bize tamamlanmış illüstrasyon olduğunu göstermektedir (Bkz, Şekil 48).

Şekil 48. By JAA DESIGN

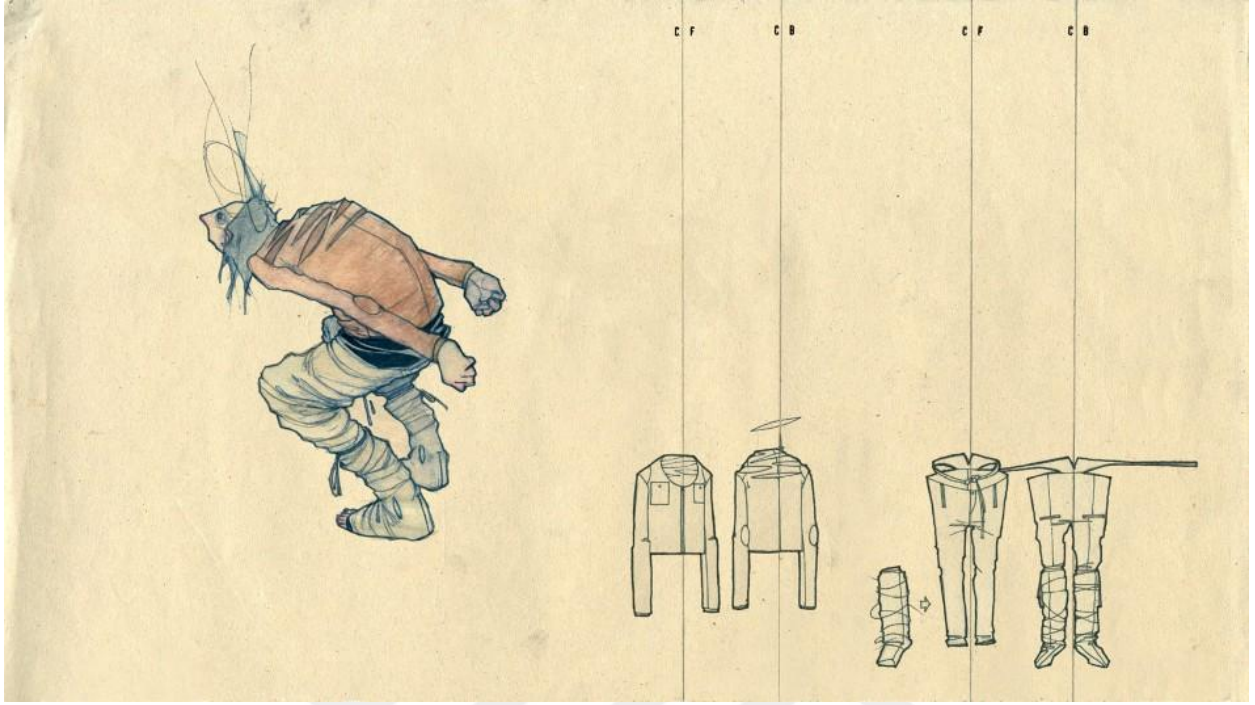
Kaynak: <http://www.coroflot.com/jaadesign/Mens-on-illustrations1>

Şekil 49. Aitor Throup 2015 Illustration

Kaynak: <http://www.fashionmefabulous.com/2010/04/book-review-fashion-illustration-by.html>

Resimde Görülen 2015 yılına ait illüstrasyonlarda; figürlerde genel olarak, düz duruşun yerini daha dinamik duruşlar almıştır. Baş ölçüsü temel alınmadan vücut oranlamaları yapılmış, normal erkek figüründen uzaklaşılarak stil ve çizim tarzı ön plana çıkartılmıştır. Uzatmaların yapıldığı günümüz illüstrasyonlarında kesin kurallar yoktur. Her illüstratör kendi tarzını yakalayıp o yönde çizimler yapmaktadır. Oluşturulan stillerde tasarımların anlaşılması önemlidir. Figürlerde görülen dinamik ve farklı stillerdeki çalışmalar için teknik çizimlere yer verilmelidir (Bkz, Şekil 49).

Şekil 50. Aitor Throup Illustration

Kaynak: <http://aitorthroup.com/>

Resimde görülen 2015 yılına ait illüstrasyonda dinamik bir figür görülmektedir. Figür stilize edilmiş, çizgilerle farklı bir karakter oluşturulmuştur. İllüstrasyona bakıldığında ilk dikkati çeken duruştur. Kıyafet daha geri planda kaldığı için, modeller net anlaşılmamaktadır. Bu nedenle teknik çizimler figürün yanına yerleştirilmiştir. Bu şekilde kıyafetlerin net anlaşılmadığı karakteristik çizimlerde, teknik çizimlerin oluşturulması daha açıklayıcı olacaktır.

Renklendirmede turuncu, gri ve mavi renkler kullanılmıştır. Oranlara bakıldığında figürün ölçüleri duruşundan dolayı kısalmıştır. Dış çizgilerdeki netlik ve her alanın boyanması, tamamlanmış illüstrasyon olduğunu göstermektedir (Bkz, Şekil 50).

Şekil 51. Men Illustration Wonders of Wool

Kaynak: <http://wwd.com/menswear-news/fashion/gallery/wonders-of-wool-10305799/#!12/woolmark-f16-12>

Resimde görülen 2016 yılına ait illüstrasyonda kafa ölçüsü temeldir. Bu doğrultuda figür sekiz kafa ölçüsünden oluşmaktadır. Yüzün üst kısmındaki bulut için net çizgilerden söz etmek mümkün olmayacaktır. Başın üst kısmı haricinde diğer dış çizgiler net olarak çizilmiştir. İllüstrasyonda siyah ve beyaz hakimdir.

Figürün geneline bakıldığında, durağan bir çizimle karşılaşmaktayız. Yüzdeki duygusuzluk, duruşu desteklemektedir. Tasarımdaki minimallik, figüre de yansıtılmıştır. Vücut çiziminde ve renklendirmede ayrıntıya yer verilmiştir.

İllüstrasyondaki vurgu, tasarımın beyaz bölümündedir. Ceket, gömlek ve pantolonun kumaş deseni çizilerek ayrıntılı çizim yapılmıştır. İllüstrasyona bakıldığında, baştan ayakucuna kadar çizilmiş ve boyanmış alanlar görülmektedir. Bu bitirilmiş görünüm, tamamlanmış illüstrasyon olduğunu göstermektedir (Bkz, Şekil 51).

7. KİŞİSEL ERKEK ILLUSTASYONLARIM

Oluşturulan erkek çizimlerinde, eskiz çizim temel alınmıştır. Daha çok çizgiselliğin kullanıldığı çizimlerin genelinde, gizemli karakterlere yer verilmiştir. Renklendirmede ise suluboya, guaj, keçeli kalem tercih edilmiş, düzenlemelerde photoshop kullanılmıştır.

Moda tasarım öğrencilerinin projelerinde destek sağlayacak çizimler yapılmıştır. Projelerde çizilecek tasarımların birebir kopyalanmaması için çizimler eskiz havasında bırakılarak öğrencilerin hayal gücü doğrultusunda tamamlanması istenmiştir.

Şekil 52. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

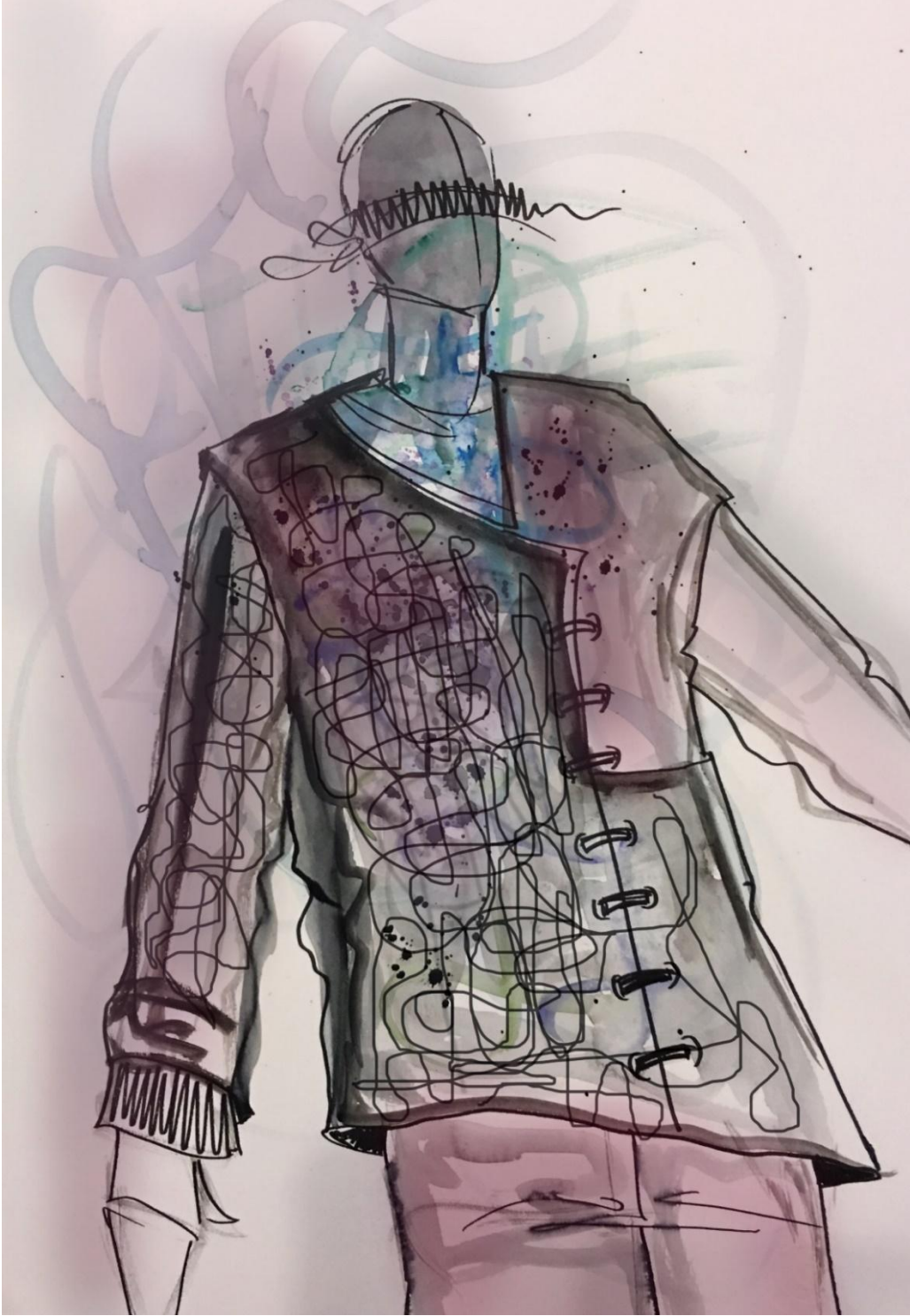
Şekil 53. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 54. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 55. Man Illüstration

Kullanılan Teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

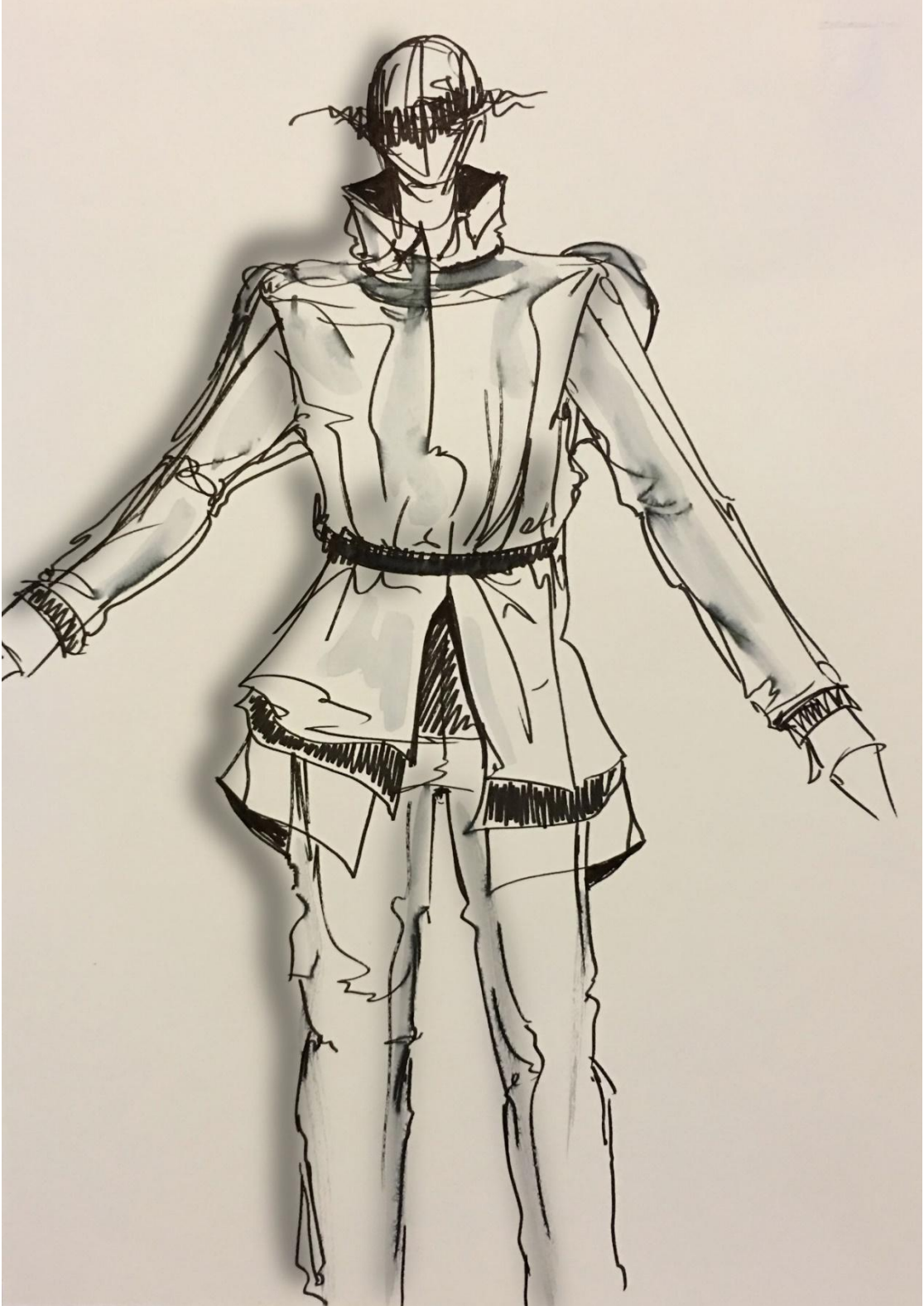
Şekil 56. Man illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 57. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 58. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 59. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 60. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 61. Man İllüstration

Kullanılan Teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 62. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 63. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 64. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 65. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 66. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 67. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 68. *Man Illüstration*

Kullanılan teknikler: *Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop*

Şekil 69. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 70. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 71. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 72. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 73. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 74. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 75. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 76. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 77. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 78. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 79. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 80. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 81. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 82. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 83. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 84. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 85. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 86. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 87. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 88. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 89. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 90. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 91. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

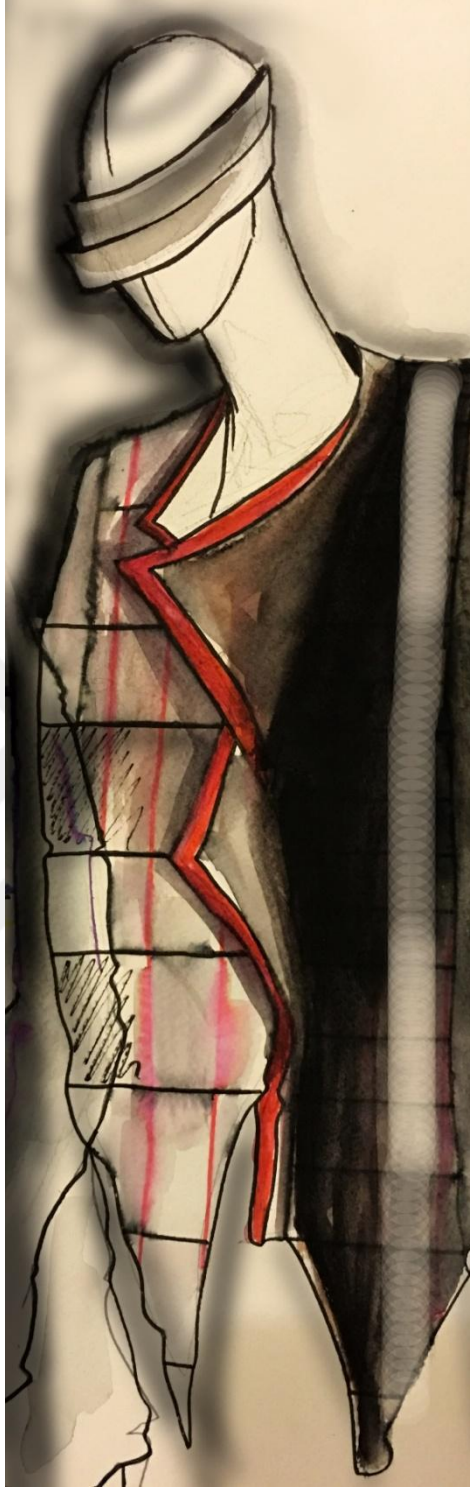
Şekil 92. Man Illüstration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 93. Man Illustration

Kullanılan teknikler: Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop

Şekil 94. *Man Illüstration*

Kullanılan teknikler: *Sulu boya, guaj boya, keçeli kalem, photoshop*

SONUÇ

Moda dünyasında, illüstrasyon büyük bir yere sahiptir. Tasarlanan kıyafetleri tarif etmekle başlayan çizimler, illüstrasyon başlığı altında karşımıza çıkar. Erkek giyiminde illüstrasyon alanında çok fazla kaynak bulunmamakla birlikte, elde edilen kaynaklar incelendiğinde çizim özellikleri o dönemin modasını yansıtmaktadır.

Moda illüstrasyonu denildiğinde; tasarımı vurgulamak, ilgi çekici hale getirmek amacıyla yapılan resimleme adı verilmektedir. Çizimlerde hayal gücü ve stilizasyon önemli yer taşımaktadır. İllüstratörler çizimlerinde dikkat çekme, beklentiyi karşılama gibi unsurlara dikkat ederler. İllüstrasyonun ilk çıkışı mağara duvarlarındaki resimlemeler olduğu bilinmektedir. Sanat tarihçileri ise illüstrasyonun çıkışından söz ederken, resimli kitapların çıkış tarihini başlangıç olarak kabul etmektedirler.

Modern sanat akımlarının ortaya çıkmasıyla moda ve sanat arasındaki etkileşim iki kategoride incelenebilir. Bunlardan birincisi tasarımcıların tasarımlarını çeşitli modern sanat akımlarına bağlı kalarak ürettiği tasarımlar, ikincisi ise moda tasarımcıları ve sanatçıların aynı ortamı paylaşarak yaptıkları tasarımlardır. Moda ve sanat arasında doğrudan etkileşimin olduğu dört modern sanat akımı yer almaktadır. Bu sanat akımları: Kübizm, Gerçeküstücülük, Fütürizm ve Konstrüktivizmdir.

Moda illüstrasyonu çiziminde kullanılan malzemeler önemli yer tutmaktadır. Zemin malzemeler denildiğinde; çizim ve boyama akla gelen ilk seçeneklerdir. Kağıt fırça ve kalemler çizim için önemlidir. İllüstrasyon kadar boyamada büyük önem taşımaktadır. Moda illüstrasyonlarında en çok kullanılan boyama tekniği sulu boya ve guaj boyadır. Bunun dışında karışık teknikte sıkça kullanılmaktadır. İyi bir çizim için verilmek istenen etkiye göre seçimler yapılmalıdır.

Tasarım ilkeleri ve unsurları illüstrasyonda başarıya ulaşmak için izlenmesi gereken adımlardır. Tasarım unsurları; çizgi, doku, şekil ve renk ile çizim ve renk ile başarı yakalanırken, tasarım ilkeleri; bütünlük, farklılık, vurgu, denge, zıtlık gibi ilkelerle ise bütünlük ve uyum sağlanır.

Erkek illüstrasyonu çiziminde figür temel alınmaktadır. Bu doğrultuda erkek figürü, kadın figürü gibi abartılıdır. Erkek ve kadın figürü arasında temel farklılıklar vardır: Erkeğin başı kadına göre daha büyük ve kemiklidir, omuzları daha geniştir, göğsü kadına göre daha yukarıda yer almaktadır. Erkeğin beli kadına göre daha kalın, kalçası ise daha dardır. Erkek çizimi sert çizgilerle ifade edilmektedir.

Erkek figürü oranlarına bakıldığında; kanon, insan çiziminde kullanılan orantıların birbiriyle ilişkisidir. Modül adı verilen ölçüyü temel almaktadır. Modül ise insan başı yüksekliğine eşittir. İdeal erkek figürü sekiz kafa ölçüsünde çizilmektedir. Figür uzatılmak istendiğinde illüstratörün stili doğrultusunda uzatmalar yapılmaktadır. Uzatım yapmak isteyen kişi figürün en fazla kol ve bacaklarını uzatması gerekir. Bunun dışında göğüs hafifçe uzatılır, eller ve ayaklar ise bir miktar büyütülebilir.

İnsan bir bütün olduğu için, bütünü ve parçalarını iyi bilmek gerekmektedir. Oranlı ve doğru çizim yapabilmek için öncelikle canlı modelden çizim yapmak büyük önem taşır. Diğer aşamada kolay çizim yapabilmek için ise figürün önce iskelet olarak duruşu çizilmeli, daha sonra deri en son olarak da kıyafetler giydirilmelidir.

1980' den günümüze erkek illüstrasyonlarına bakıldığında; 1980 yılında dergi editörleri fotoğrafçılar yerine illüstratörlerle çalışmış, moda illüstrasyonuna ilgi bu dönemde artmıştır. 1990 yılında ise bilgisayar destekli tasarım ortaya çıkmıştır. Çizim yapılan illüstrasyonların arka planlarına efekt verilmeye başlanmıştır. 2000'li yıllarda ise illüstratörlerin hayal gücü doğrultusunda farklı çalışmalar yapılmıştır.

Kişisel erkek illüstrasyonlarında genellikle serbest illüstrasyonlar çizilmiş, genel olarak çizimler eskiz olarak bırakılmıştır. Burada figürleri kopyalayan öğrencilerin kendilerinden bir şeyler katılması istenmiştir. Kullanılan teknikler; sulu boya, guaj boya, keçeli kalem ve photoshoptur. Eskiz çizimlerin yanı sıra realist çizilen figürlere de yer verilmiştir.

Bu çalışmada illüstrasyonun tanımından bahsedilerek, çizimlerde kullanılan malzemeler hakkında bilgi verilmiştir. 1980' den günümüze erkek illüstrasyonlarındaki çizimler incelenmiş, geçmişten günümüze yaklaşıkça çizimlerde, çizgi stil olarak ilerleme olduğu saptanmıştır.

Tezin amacı, erkek çizimlerinde kaynak sıkıntısı olması nedeniyle, moda tasarım öğrencilerine projelerinde destek sağlamaktır. Bu nedenle kısıtlı kaynaklar doğrultusunda ulaşılan, 1980' den günümüze çizilmiş erkek illüstrasyonları incelenerek yorumlamalar yapılmıştır. Farklı stilde çizimlerin yer aldığı tezde, öğrencilerin çizim, boyama stili gibi konularda ilham almaları hedeflenmiştir.

Erkek çizimlerinde, kadın fiğürleri kadar fazla seçenek bulunmamaktadır. Bu eksikliğin yeni çizimlerle desteklenmesi gerekmektedir. Tezin uygulama bölümünde yeni erkek illüstrasyonları çizilerek, kısıtlı çizimlere yenileri eklenmiştir.

KAYNAKÇA

- Abling, B. Moda Tasarım Çizimleri. Çev. Can Even Topaktaş. İstanbul: Karadeniz Kitap,2013.
- Ambrose, G. Harris, P. (2012). *Gösel Sanatlar Moda Tasarımı Sözlüğü*. Ç. Sirkeci (Çev). İstanbul: Literatür Yayınları: 642 Görsel Sözlükler Dizisi: 07.
- Baş, N. (2011). *Stilistik Silüet Üzerinde Çizimlerle Model Oluşturma ve Geliştirme*. İstanbul: Say Yayınları.
- Crane, Diana Moda ve Gündemleri. Çev. Özge Çelik. İstanbul: Ayrıntı yayınları, 2003.
- Cıvardı, G. (2012). *El ve Ayak Çizimi Biçim-Orantılar-Jestler ve Hareketler*. C. Öztürk (Çev). E. Zeytinoğlu (Ed). İstanbul: Koleksiyon Yayıncılık sanayi ve Ticaret A.Ş.
- Comamala, J. T. (1993). *Guvaş Resim Tekniği*, A. Demir (Çev). İstanbul: nkılap Kitapevi.
- Dawber, M. (2007). *Fashion Illüstration*. China, United Kingdom.
- Drudi, E., Paci, T. (2001). *Figure Drawing for Fashion Design*. Singapore: The Peppin Press.
- Hopkins, J. (2011). *Menswear*.
- Hopkins, J. (2013). *Fashion Drawing* (B. Başoğlu, Çev.). içinde İSTANBUL.
- Işingör, M., Eti, E. ve Ashier, M. (1986). *Resim ı Temel Sanat Eğitimi Resim Teknikeri Grafik Resim*. Ankara: Türk Tarih Kurum Basımevi Web Ofset
- SARI Nihan, 2006, *Çocuk Kitapları İllüstrasyonları Üzerine Bir Araştırma Ve Bir Örnekleme*, İzmir, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Resim Öğretmenliği Programı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, s.23.

İNTERNET KAYNAKLARI

<http://aitorthroup.com/chapters/concepts/>. (2015, 04 27).

<http://bilgifili.com/renk-gruplari-nelerdir/>. (,).

<http://previews.123rf.com/images/cienpies/cienpies1304/cienpies130400044/18836165-Colorful-rainbow-pencil-happy-face-cartoon-illustration-layered-for-easy-manipulation-and-custom-col-Stock-Vector.jpg>. (,).

<http://suluboyaetskisi.blogspot.com.tr/2014/08/baz-suluboya-ureticileri-ve.html>. (,).

http://www.artysta.sklep.pl/pic_produkty/3504.jpg. (,).

<http://www.esefoglu.com/index.php?gtr=davincitextil>. (,).

<http://www.galatakirtasiye.com/detay/2281/pebeo-akrilik-boya-100-ml-2li-set.html>. (,).

<http://www.inploid.com/t/ana-renk-ve-ara-renk-nedir/46874/>. (,).

<http://www.logosofis.com/U332,84,stabilo-point-88-ince-uclu-keceli-kalem-keceli-kalemler-stabilo.htm>. (,).

<http://www.portresim.com/2014/05/resim-icin-gerekli-malzemeler.html>. (,).

http://yazarlikyazilimi.meb.gov.tr/Materyal/agri/resim/renkli/images/clip_image0010001.jpg. (,).

<http://www.guvenisanat.com/faber-castell-pastel-pencils-pitt-pastel-set-12-renk>. (,).

<http://www.coroflot.com/jaadesign/Mens-on-illustrations1>

<http://mhsart1.wikispaces.com/Proportions>

<http://zyrabanez.blogspot.com.tr/2015/03/male-figure.html#more>

<http://timflanagan.deviantart.com/art/Basic-Male-Torso-Tutorial-4751669>

<https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/originals/68/86/2d/68862d914ae8799600e08850d5ed5dd4.jpg>

<http://wwd.com/menswear-news/fashion/gallery/wonders-of-wool-10305799/#!12/woolmark-f16-12>

<http://neire-x.deviantart.com/art/Typical-female-and-male-body-tips-271491903>

<http://revista-comics.blogspot.com.tr/2014/04/proportii-corp-uman.html>

<http://www.fashionmefabulous.com/2010/04/book-review-fashion-illustrationby.html>

<http://aitorthroup.com/>

[https://www.ankasanat.com/Products/Sulu-Boya/Sulu-Boya-Blok-Defter-ve-Kagit/Profesyonel-Sulu-Boya-Tabaka-Kagit. \(, \).schiaparelli.html](https://www.ankasanat.com/Products/Sulu-Boya/Sulu-Boya-Blok-Defter-ve-Kagit/Profesyonel-Sulu-Boya-Tabaka-Kagit. (,).schiaparelli.html)

<http://tiendalaparada.puntaumbriaonline.es/tienda/rotuladores/rotulador-edding-1200-color/>

<http://www.yedigun.com/cizgi-kalinliklari-turleri>

<http://123hdwallpapers.com/nature-wooden-surface-wood-texture-pattern-trees-circle-dry-dead-trees.html>

<http://www.renkliwebim.com/wp-content/uploads/2014/10/geometri-nedir.jpg>

<http://foto.internetara.com/?a=zitlik&id=101492>

<http://www.catwalkyourself.com/fashion-biographies/charles-frederick-worth/>

<http://www.fashiongonerogue.com/little-black-dresses-for-every-occasion/>

<http://modamot.blogspot.com.tr/2012/06/bir-zamanlar-modada-elsa->

<http://classicalwisdom.com/category/author/>

<https://profesyoneldeklansor.wordpress.com/fotografa-kompozisyon/>

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Pelin GÜNDOĞAN

Doğum Yeri ve Tarihi : Bandırma 03.08.1992

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Çanakkale on sekiz mart üniversitesi – Resim-iş
Öğretmenliği / Vakko esmod diploma programı

Yüksek Lisans Öğrenimi : Beykent Üniversitesi – Tekstil ve Moda Tasarımı

İş Deneyimi

Stajlar : 2009 – 2010 Bandırma Genç Ağa Matbaa

2013 – 2014 Gazi Orta Okulu

2014 – 2014 Şemsettin Fatma Çamoğlu Orta Okulu

2013 – 2014 Çocuklar Evi Ana Okulu

2016 Vakko rama kadın
